

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSREK.

Hasábszoros polt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József Utharozog-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 24.

Délbukovinában visszaszorítottuk az oroszokat

BUDAPEST, január 23. (Hivatalos.) Lengyelországban, Nyugat-Galiciában és Kárpátokban semmi jelentősebb esemény nem történt. Helyenkint ágyuharc folyik, egyébként nyugalom van.

Délbukovinában oroszoknak állásaink ellen intézett támadásai tegnap azzal végződtek, hogy csapataink Kirlibabát és a várost uraló magaslatokat ismét elfoglalták. Oroszok súlyos veszteségek mellett visszavonultak.

Ellenségnek arra irányuló kísérletei, hogy Jakobenyn és Kirlibabán túl tért nyerjenek, ilyenképen teljesen meghiúsultak, HOFER altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Győzelmes német támadások.

Berlin, január 23. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Ellenséges pilóták tegnap Gent és Zeebouggenet bombákat dobtak, de sikertelenül.

Souain és Perthes között ohalonsi táborolészakra ellenség tegnap délután támadott, de támadása tűzünkben összeomlott. Ellenség árkaiba visszamenekült.

Argonnei erdősegekben csapataink Fontaine la Mittoél nyugatra elfoglaltak egy ellenséges hadállást; három tisztet és 247 tönny legénységet foglyul ejtettek és hét géppuskát asákmányoltak. Pont a Moussontól északra két franciának 2 támadását ellenségnek súlyos veszteségei mellett visszavertük. Az árkaik visszatoglalásáért vívott harcokban ellenségtől január huszonegyediké óta hét ágyút és egy géppuskát vettünk el.

Wiesenbachnál alpesi vadászokat visszavertük, ellenségnek Hartmanns-Weilerkopt ellen intézett több rendbeli éjjeli támadása sikertelen maradt.

Keleti hadszíntér:

Keletporoszországból nincs újság.

Északlengyelországban Schasnysz környékén oroszok jelentéktelen támadását visszavertük. Blinno és Gojsk helységekből oroszokat kivertük. Szpitálgornira előnyomuló gyengébb orosz csapatokat visszavonulásra kényszerítettünk.

Bzura szakass ellen intézett támadásaink előbbre haladnak. Rawa vidékén és Chencimtól nyugatra élénk tüzereségi harc folyik. Legjobb hadvezetőség.

A kaukázusi orosz erő offenzívája megtört.

Konstantinápoly, január 23. A főhadiszállás jelenti: Az orosz főhaderő, amely, mint jelentettük, balszárnyunk megkerülésének megkísérlésénél kudarcot szenvedett, ellentoffenzívánk elől visszavonult. Csapataink üldözik az ellenséget. E hónap 21-én angol haderő három ágyunaszád védelme alatt előtörést kísérelt meg Kornánál álló csapataink ellen, de teljes vereséget szenvedett és súlyos veszteségek mellett visszavonulásra kényszerült. A mi veszteségeink jelentéktelenek. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Félévi mérleg.

Arad, január 23.

Annak a polgártársunknak kívánsága, a ki a belgrádi demars napján ezt sóhajtotta: „bár egy félévvel már idősebb lennék!” — teljesült. Most, egy félév eltelte után aligha lesz megelégedett a türelmetlen polgártársnak lelke; most bizonyosan egy újabb félévvel, vagy legalább egy negyedévvel szeretne előbbre jutni, abban a jogos bizakodásban, hogy ez az újabb hat, vagy három hónap a háboru befejezését fogja magába zárni.

Mégis, hat hónapja, egy félesztendeje vagyunk a háboruban, a világ-háboruban, oly állapot közepette, a minőt azelőtt képzelni se mertünk volna s ennek a hat hónapnak tapasztalatai föltétlenül érdemesek arra, hogy nagyobb vonásokban összegyűjtsük magunk elé. Nem a harctér eseményeiről szólnak, a melyek ép most, a félév végén úgy reánk, mint szövetségesünkre nézve a legkedvezőbb alakultak és a jövőre nézve minden jóval biztatnak. Azokat a tapasztalatokat akarjuk egybefoglalni, a melyeket idehaza, a polgári életben szereztünk egy félesztendő során.

Most bevallhatjuk: sokkal, igen sokkal sötétebbnek képzeltük ezt azt időt. Abban az egyébként igen helyén való és dicséretes akcióban, a melylyel nyomban a háboru kitörése után a háboru insége ellen szervekedtünk, a nyomoruságnak aggasztó képei rémlettek előttünk. Nyár volt és sokan teljes bizonyosságra vették, hogy az ősznek, a télnek első hónapjai a tömeg éhség, a nélkülözések megannyi borzalmát fogják magukkal hozni. A vélemények megosztottak abban, hogy a nagyobb igényű városi életben, vagy a kevésbé ellátott falvakban lesz nagyobb a nyomor, a pusztulás; de annyit majdnem mindenütt előre vártak, hogy három-négy hónap múlva éles hangokban fog kitörni a szükség, a nélkülözések fájdalma.

Félév után, a tél közepén vagyunk és ezt a nyomort, ezt a kiáltó inséget sehol se lehet fölfedezni az

országban. Igaz, hogy a társadalom szervezkedése és áldozatkészsége mellett megkezdődtek az állami segélyezések; de egymagában ez nem lett volna elég annyi hiánynak pótlására, mint amennyire el voltunk készülve. Az is igaz, hogy a kereset-nélküliséget bizonyos tekintetben ellensúlyozza az, hogy a moratórium folytán az emberek kötelezettségeik teljesítésétől föl vannak mentve s e tekintetben a háboru következményei csak a békekötés után lesznek érezhetők; de magában véve az is eredmény, hogy még a legrosszabb kereseti ágakban is eddig „meguszták” az emberek a háboru idejét.

A kitört háboru nem zavarta meg a cséplést, a behordást, az értékesítést és az őrlést. Azóta eljött az őszi szántások és vetések ideje és annak ellenére, hogy a katonai szolgálatra behívottak száma egyre növekedett, sehol se maradt a magyar föld fölötretlen, bevetetlen. Igaz, hogy a buza és a kenyér ára hallatlan magasságra emelkedett; de még eddig ezeket a magas árakat is bírjuk, és a jól eladott gabonáért, a jól eladott lovakért és egyéb állatokért, kapott pénz lassan-lassan mégis a forgalomba jutott, és éreztette hatását.

Csak most, az első félév végén vált szükségessé az az előrelátó gondoskodás, a mely a kenyérintézettség kell, hogy megóvja az országot. Ez egyrészt a gabonakészletek hatósági rekvizálásában nyilatkozik meg, másrészt abban, hogy a kormány a buza-lyisztteivel való takarékoságra inti az ország lakosságát. Ez a kettő bizonyára kellő eredménnyel fog járni. Az áldozatkészségnek, önzetlenségnek és a nélkülözésnek példái mellett nem képzelhető el olyan durva önzés, a melylyel a gabonát egy később várható nagyobb haszon reményében annak tulajdonosai el akarnák rejteni — és elvárható az a lemondás, hogy az ország népe: az értelmiség példaadása mellett: a háboru alatt barna és fekete kenyere!

egyék. By módon semmi kihatása sincsen ellenségeink fenyegetésének, amely a kiéhezetéssel szeretné elérni, a mi seregeinknek nem sikerült.

Félév után, ha irigylendő állapotnak nem is tekinthetjük azt, amelyben vagyunk, több nyugalommal, erősebb önbizalommal várhatjuk a háboru hátralevő részét. Erősebbek vagyunk, mint a hogy hittük. Megéltünk és megálltunk a külföld hitele nélkül, a külföld nagy részének fogyaszta nélkül; az összeomlások lavínja, amelyet a háboru első hónapjaira vártak, nem következett be. Voltak veszteségeink, káraink, és ezek között legsúlyosabbak azok, a miket pótolni nem lehet: a harctéren elesett katonák elveszte. De ezen túl minden csak egy gondolatra visz bennünket: az ellentálló erőnek ilyen komoly fél esztendő próbája után milyen termő és élénk lesz az új élet, amely a háboru dicsőséges befejezte után kezd ebben az országban virulni!

A külügyminiszterium vöröskönyve.
Bécsből jelentik: A közös külügyminiszterium által a háboru előzményeiről kiadati szándékolt vöröskönyv már legközelebb meg fog jelelni. Hogy a vöröskönyv mentől szélesebb körökben terjedhessen el, a hivatalos kiadásokon kívül magánaton olcsó népies kiadásokat is meg fognak jelentetni, magyar, német, olasz, többrendbeli szláv, francia, dán és valószínűleg angol nyelven is. Magukba fogják a hivatalos kiadvány egész tartalmát foglalni, azonkívül az aktaanyagot magyarázó bevezetés is lesz bennük.

A volt temesvári hadtestparancsnok — szolgálatra alkalmatlan. A hadserg rendeleti közlönye jelenti, hogy a király Kolozsvári Kolozsváry Dezső lovassági tábornokot egészségügyi okokból előterjesztett kérelmére várakozási illetményével hat hónapra szabad-

ságolta. Ugyancsak hat hónapra várakozási illetményével szabadságolta a király Zweienstami Meixner Ottó gyalogsági tábornokot, a temesvári hadtest volt parancsnokát, a ki saját kérelmére történt felülvizsgálat eredménye alapján szolgálatra alkalmatlannak találtatott. A király elrendelte továbbá Lenz János altábornagnak, akit a saját kérelmére történt felülvizsgálat szolgálatra alkalmatlannak talált, nyugállományba való helyezését és haustenau Hausstein Henrik várakozási illetményével szabadságolt vezérőrnagnak, akit az újabb felülvizsgálat szolgálatra alkalmasnak talált, 1915 január 1-től való hatálylyal a rendes állományba való felvételét.

Az aradi gyermekbiróság első éve.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 23.

Az aradi kir. törvényszék fiatalokoruk biróságának (amelyet Köller János táblabíró vezet elismerésemelöltő fardozással) első évi működéséről az ügyforgalmi és tevékenységi kimutatása a következő adatokat tünteti fel:

A fiatalokoruk birósága elé került a múlt évben 1079 gyermek és fiatalokor, 831 ügyben. Az ügyekből 584 nyert elintézetést és 247 ügy maradt folyamatban.

Befejezetést nyert nevelési intézkedések által és pedig házi felügyelet, házi fenytés, próbára bocsátás, őrizetben tartás és javító nevelés elrendelése által 87 ügy. Büntető jellegű intézkedésekkel ugyminat dorgálás, pénzbüntetés, elzárás, fogház és államfogház alkalmazásával 112 ügy. Megjegyzendő, hogy a fiatalokoruk ellen alkalmazott intézkedéseket a törvény csak a legsúlyosabb esetekben tekinti szorosabb értelemben vett büntetésnek és azoknak is csak azt a hatályt lehet tulajdonítani, amelyet a törvény megállapít. Az igazságügyminiszter a javító nevelésre ítelt fiatalokorukat a következő javító intézetekbe utalta be, aszód, kassai, szamosujvári és kolozsvári állami és szegedi Árpád otthon-fiu- és rákospartai állami és maki Erzsébet szeretet ház leánynevelő intézetbe, továbbá a fogházra ítelt fiatalokorukat a következő állami fiatalokoruk fogházába utalta

u. m.: a budapesti és gyulai fiu- és brassói leány állami fogházba.

Egyéb módon elintézetést nyert: más bírósághoz való áttétellel, felmentéssel, próbaidő sikeres leletével, ismeretlen távoillét folytán, elhalalozás által és végre panasziolt cselekménynek elenyészően csekély súlya miatt 385 ügy.

A fiatalokoruk biróságának működését hathatós támogatásban részesítette hivatalból a rend- és csendőrség személyzete, aki e célra külön elismerésre méltó kiképzésben részesült, a védelem ellátása körül az aradi ügyvédi kamara, különösen a lelkes odaadással fardozó Gabos Jenő dr. ügyvéd, — továbbá Aradvármegye árvaszéke mellett rendszerezett gyermekvédelmi ügyosztály és ennek a járásokban működő bizottságai, — Arad város árvaszéke, — az Aradvármegyei összes közigazgatási hatóságok, különösen a községi jegyzők, — az aradi m. kir. állami gyermekmenhely igazgatóság végre áthatva a fontos célokat szolgáló ügytől sikeresen közreműködtek, mint társadalmi pártfogók a lelkészek, továbbá dicséretes és lelkiismeretes tevékenységet fejtett ki ugyanebben a minőségben fardhatatlan hazafias tanítói és tanítónői kar, kinek e célból való buzdításában és lelkesítően fardoztak Kovács Vince Arad városi kulturtanácsnok és Köhler Károly kir. tanfelügyelő, ki utóbbi még a vidéken megtartott bírósági tárgyalásokon is részt vett.

A társadalom pedig áldásos segélyt nyújtott jótékony célú intézményeivel, első sorban pedig az Aradi Patronázs Egyesület közreműködésével, mely egyesület külön e célra múlt évi június közepe óta az óvó és védőintézkedések fogantatására menhelyet tart fenn, melyben a fiatalokoruk birósága által beutaltakból 81 fiatalokor 651 napon át gondozásban részesül. Hajléktalan munka és foglalkozás nélküli gyermekek és fiatalokoruk megfelelő elhelyezést nyertek az Aradi Patronázs Egyesület és az állami gyermekmenhely közreműködésével, — továbbá a társadalmi pártfogók által, kik közül emberbaráti szeretetből, önzetlenül és eredményesen fardoztak Povászay Soma ny. közs. főjegyző, Erdős Dániel ny. pénzügyőri szemléző, Piblinger Lajos és felesége Piblinger Lajosné ny. kereskedő, Rottenberg Simon ny. kereskedő, Bíró Tamás ny. máv. főkalauz, és Zászlós Mózes ny. jegyző, Szabó György és felesége Szabó Györgyné menhelyi gondnokok.

A fiatalokoruk birósága ezen alkalomból, hogy évi kimutatását közzé teszi, kötelességének ismeri, hogy a nyilvánosság előtt mind-

Kerti tragédia.

A magas köfal egyszerre végetért: hatalmas rácsos kapun keresztül kimosolygott a kert minden pompája a kis Helénre. A csöppség barna kezecskéivel belekapaszkodott a kapu ciffra rozsdamártá vasrácsaiba. Kis ítos orrát, gömbölyű almaarcocskáit beszorította a rács közén. Mosolygó, kíváncsi szemével mindent látni akart: azt a friss zöld pompát, mely betöltötte a kertet. Abban az udvarban, ahol a kis Helén lakott, egyetlen félig kiszáradt akácfa tudatta tavasztól őszig leveleit és a szomszéd ház mesztelen fala mellett ütötte fei fejét néhány szál szomorú-zöld füvecské. Ez a köves szürke udvar volt Helén birodalma és a kitépdesett, majd újranövő fűszálak, a lepergő akáclevelek az ő számára egyetlen kincsei a nagyszerű zöld, ragyogó és illatos világnak.

Helén csöpp háromesztendő eszével emlékezett egy hatalmas zöldbárszony mezőre, ahol körül egymás mellett nőttek a fűvek és széles bokrok, sudár ják ringatták magasan lombjukat. Helént apja vitte végig ezen a nagy füvezőn és amikor lekiváncsolt a zöldhöz, le is tette. És ő öklével belemarkolt a puha, illatos fűbárszonyba, tépte és vigan szélnek eregette a szájakat és kacagott melléje, de úgy kacagott. Mint haloványan visszaléngő gyermeki álomra úgy emlékezett erre a gazdag zöldülésre. Anyja egész nap a mosóteknő mellett görnyedt, apja hajnaltól csak késő esti sötétedésre került haza munkájából és a kis leány sokáig hiába várt arra, hogy álma, a zöld és kacagó álom visszatérjen.

De most — — most itt volt előtte az álomvilág. Totyogó lábcskáin kikopogott az udvarból, miatt odabenn a szutykos mosókonyhában rákvörösré főtt karral, göztől és szappanos viztől csapzottan csapkodta, suhogtatta a nedves ruhákat az anyja. A kis Helén átszaladt az uton a tuisó oldalra, ahol a grófi park rideg magas kőkerítése futott utcabosszat. A fal tövében itt-ott zöld csomók nőttek. A leányka lehajolt hozzájuk, tépdeste őket, majd odábbfutott egy újabb fű és gazpamáthoz. Így vándorolt a végtelen fal mentén. Eszre sem vette, hogy másik utcába fordult. És egyszerre: bepillantott a pompás kertbe, ahonnan finom virágillat és fűszeres fenyőlehellet szállt feléje a szelek szárnyán.

A vaskapu a kis kezek tasztására az egyik helyen engedett: a kis bojáró ajtó alig két arasznyira megnyílt. Helén óvatosan körülnézett. Emlékezett arra a verésre, amelyet a szomszéd házban a házmesternétől kapott, amikor besurrant az udvarra és feltúrta a finom szép sárga homokot. A homok itt még finomabb sárga volt, kis fényes kavicsok is csillantak meg benne. Házmesterné azonban nem mutatkozott és a kis leány befurakodott a keskeny nyíláson. A kavicsok csikorogtak a cipője alatt. Hamar felkapott kétlőt-hármat, teleszódta a kőtenytét kavicsokkal és végül hirtelen kiöntötte valamennyit. Most ismét a zöldet, a fűvet látta meg és ügyet sem vetve tovább a kavicsokra, Helén belegázolt a finoman nyirt gypbe. Amerre csak a szeme ellátott: mindenféle zöld szönyeg és zöld falak húzódtak. Sűrű bokorcsoportok, óriási hegyszakadéokra emlékeztető

jegenyefasorok. Amott gesztenyék borultak össze végtelennek látszó alagutá. Hársfák, magnoliák, platánok, tölgyek sorakoztak mindenféle rendben és rendtelenségben. Egy-egy távoli sötétebb folt fenyőcsoportokat hirdetett. Helén mindebből nem látott, nem értett semmit. Picinyke figyelő eszével csak annyit állapított meg, hogy itt minden-minden csupa zöld és hogy itt jó. Lehemperegett a napsütötte fűbe, tépegette a szájakat, futott egy-egy előkerülő virággy felé, belekukkantott a csalitokba, az orgonabokrok illatos sötényébe, meghőkolt a finoman nyesett gledicsiafélek tuskéitől. Kis piros ruhája mosolygósan viritott ebben a zöld birodalomban.

Itt-ott kis meglepetésekre is akadt. Az eleven zöld falat szürke, fehér és barna szobrok, kövek szakították meg elvétve. Az ókori istenők és istenek márvány- és kőszobrai nem érdekelték őt, hanem egy kis csoport barna kőmandát, amelyek haragpiros gombaasztal köré sorakoztak, annál jobban megbámult. Előbb ijedten nézte őket, azután megbarátkozott és szólógatta a pirossipkás, nagyszakálu emberkéket:

— Sapka bácsi kérem, sapka bácsi . . .

Sokáig eljátszott köztük, megfogdosta már kőtestüket, a piros asztalra felkapaszkodott és hogy lepótyant, kicsit sirdogált is, de azután új érdekességet látott meg és vigan, kicsikét sikongatva elfutott a homokos kerti uton. Furcsa földbeasott üvegházikók közé került és piszkos üvegeken bekandikálva, ott is csak zöld leveleket látott. De az üvegházak mellett hosszú ágyakban virágok nevettek kéken, sárgán, violán és vörösen árnyalt virágszájjal. Helén buzgón

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap-délután: Táncoos-huszárok, este Mozitündér.

Hétfő: Drótosító, szerepváltózással.

Kedd: Rosenkránc és Gúdnstern.

Szerda: Itt először Hit és Haza.

Csütörtök: Hit és Haza.

Péntek: Szibil.

Szombat: Itt először Cserébogar, operett.

* Az aradi városi zeneiskola növendékei a Fehér Kereszt szálló nagytermében a Vörös Kereszt Egyesület aradi fiókja javára ma este hangversenyt tartottak. A Krispin József igazgatása alatt álló iskola tanulói mai koncertükön mind bizonyosságot tettek arról, hogy alapos oktatásban részesülnek és a szereplők valamennyien azon a nívón állanak, hogy bátran bemutatathatják tudásukat a nagyközönség előtt. Kileányi Magda, Löwinger Magda, Schmidt Böske, Schannen Ilona, Mayer Ilona, József Józsa, Várkövy Ilona és Irén, Vannay Böske, Günther Leopoldine, Karsay Mariiska, ezek a fiatal uzileányok mind művészi játékokat produkáltak, különösen nagy sikere volt Kileányi Magda és Karsay Mariiska négykezes zongorajátékának, Schmidt Böske hegedűszámának és Löwinger Magda szép zongorajátékának. Hegedűn még Silberer Jenő, Rácó Károly, Dudás Pál és Vannay János játszottak szépen, kitűnő technikával.

* Hit és Haza. Abban a hatalmas drámában, amelyet az aradi színház szordán, január 27-én mutatnak be, Schönherr Károly, a jelenkor német drámai irodalmának egyik legkimagaslóbb képviselője, az emberi szív mélyén lakó két legnagyobb érzést: a valláshoz való ragaszkodást és a hazaszeretetet hozza összealkotásba. A középkor sötét, véres századaiba nyúl vissza, abba a korba, amikor Németországban a reformáció híveit a legvadabb kegyetlenséggel üldözték. Már nem vitték magyára az eretnekeket, de kikergették őket az országból. A biblia tiszta tanításának követői még keresztényi halállal sem halhattak meg. Ott volt a helyük a temető árkában, de aki megtagadta hitét, az ott maradhatott. Megtarthatta földjét, melyet őscitől örökölt; házat, amelyben a nemzedékek egész sora született, élt és meghalt; a cseresznyefát az udvaron, alatta a padot; a patakot, amelyben gyermekkorában lubickolt; a nyárfát, amelyről madárfészket szedett; a faut, a mezőt, amellyel lelke megtelt; mindent, ami a hazát nem mint elvont szimbolumot jelképezi, hanem a körülöttünk és bennünk élő örömeinkben, szenvedéseinkben velünk osztályos valóságot. Mert Schönherr nem kifinomult gondolkodókat, hanem egyszerű parasztokat tett drámája hőseivé, akiknek anyagsága a föld, lelki tápláléka a hit. Ez a kettő és a családi tűzhely melege, ami életét betölti. És a paraszti vergődése, a hitehez való hűség és a fekete rőghöz való ragaszkodás között a megrázó tragikumnak egész sorát hozza szemünk elé. Schönherr a drámai felépítés és határos szerepalkotás igazi mestere. Minden alakja — a legkisebb is — él és egyéni, akár mennyire más és más mindegyik, pedig csak egyformán parasztok. A leghevesebbtől, aki minden fiának, még mielőtt megszületett, hazát és földet vásárolt, a hűhagyóig, aki roskadozó viskójától, melybe hűtőért vértanúhalált halt feleségének szellemo kísérteti jár, elszakadni nem tud, az otthoni temetőért hitét és fiait megtagadó aggasztántól a krisztusi tökélyre felmagasztosuló gazdáig: valamennyi mind kitűnő szemmel meglátott és művészi érzéssel megrajzolt alakja a drámának. Schönherr művészete még a császár emberét, a vallási fanatizmusában vérben gázoló fekete lovast is megbékítő vonásokkal ruhazza fel. A nehéz drámára már hetek óta készült az aradi színház. A szerepeket a legnagyobb gondossággal osztották ki s bizonyos, hogy a bemutatás, amely a Vígsházban hatalmas sikert aratott, Aradon is magára ki fog emelkedni az idényben színházhoz drámai újdonságok sorából.

* Bajocska No. 8" ez az elsőrangú Dorrit Weichsler vígjáték hétfőn és kedden kerül bemutatásra az Urániában.

* A visszatért halott. (Az Uránia mai újdonsága.) A színház mai műsora az érdekes újdonságok egész láncolatát mutatja be. Főhelyen áll a sláger, egy új témájú és érdekes eseményű amerikai dráma, mely bizonyára általános tetszést fog kiváltani. Mellette egy verbális cowboy dráma, Vörös ördögök tűnik ki, szokott izgató színes jelenésével tartja figyelembe a nézőt. A humoros képek sorában első helyen „Péter és Pál” című kazárnya idillt említjük, mely aktuális tárgya, kedves környezete által mindenütt nagy sikert aratott. A mai műsor tehát minden fajtából egyet, de kiválóat hoz s azért elismerésre és sikerre tarthat számot.

* Turfharamiák. (Nagyszabású detektívdráma az Apollóban.) Ma este mutatja be az Apolló-színház az idei szezon egyik leghatalmasabb slágerét: A turfharamiákat. Néha igazán szeniális képet kivéve, a detektívdrámák története képtelen volt. A turfharamiák magasan kiemelkedik a detektívdrámák tömegé közül s igazán nem tudjuk, melyik nagyszabású képet: Gar el Hamát, Zigmárt, vagy Fantomast hasonlítsuk hozzá, mert ami még kívánni valót hagytak maguk után ezek a grandiózus képek is, azt mind megtaláljuk „A turfharamiák”-ban. Az idegkórbaeső jelenségek, a vakmerő tettek, a szeniális megoldások egymást érik ebben a nagyvilági detektívdrámában, amelynek izgalmas eseménye a lövészterek kulisszái mögé enged bepillantást. Brown detektív bravurozása fogva tartja az idegeinket s érdeklődésünket teljesen lekötö. A mai premier nagyszámú közönsége — mely utolsó helyig megtöltötte az Apolló tágas nézőterét — elragadtatással nézte végig a mozíkat ezt a legújabb kolosszális művét. Vasárnap és hétfőn kerül még vetítésre a hatalmas kép. A vasárnapi előadások kora délután kezdődnek.

Az éhező tiszt.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 23.

Age Madelung írja Sátorlajaujheyről a Berliner Tageblattnak:

Sokan mennek keresztül ezen a városban, amelynek nevét talán ma hallották először. Befordulnak a Magyar Királyba, azután érák, vagy napok múlva ismét tovább mennek idegenül, mint ahogy érkeztek. Egyesek, új uniformista nyugatról jönnek a Kárpátok felé, mások, háborútól megviselt ruhában, maguk mögött hagyták a Kárpátokat mindörökre, hosszabb, vagy rövidebb időre. A szálloda átterme nem valami díszes terem, nem, távolról sem; de még is tud ragyogni, mintha az élet minden fénye itt volna itthon.

Nyílik az ajtó. Egy százados lép be. A fénytől vakítva egy pillanatra behunyja fáradt szempilláit, hogy a következő pillanatban annyira felnyissa, hogy szeméi, nagy, mélyen fekvő szeméi megtárgult pupilláival szétforgácsolással fenyegetik hustalan, csontos arcát. Aztán összeszedi magát s keményen kilépve — olyan keményen, hogy már inog az erőtlenségétől — három lépést tesz előre, megáll, frontot csinál, sáros eszmájának sarkát keményen összeveri, felkapja karját s trammul szalutál az ezredes urnak, aki tisztétől körülvéve a nagy asztalnál elnököl. Az ezredes felig másfelé gondolva felnéz tányérjáról, leereszkedve int a csontvázembernek s megint betemetkezik teli tányérjába. Tiszteit, akik a frontról érkező kapitányt alig nézték meg, ugyanígy tesznek. Ők galíciaiak. Magyarországon galíciai rekrutákat képeznek ki s ezen kívül nagyon kevés, vagy éppen semmi közül sincs a háberuhoz. Valakinek vögre is ezt is el kell végezni! Mindenesetre nagyon jól vannak táplálva, olyan jól, hogy a waffenrock megfeszül kerek formáikon s e tekintetben, mint sok másban, lényeges különbség van közöttük s a harcolók között,

akik a frontról térnek vissza. Legalább így vettem észre itt. De akárhogy is van, a százados időközben elért egy üres asztalt, előírás szerint leült. Mereven üls egyenesen a széken, térde derékszögben hajlik meg, s tehát semmi esetre sem vesz el több helyet igénybe, mint amennyi neki szigorúan kimérve jutna, még akkor is, ha a többi három hely az asztalnál el is lenne foglalva...

Ahogy itt ül, sovány kezeit gyengéden az asztal szélére téve, látszik csak, hogy milyen kevés hussal élhet egy ember a világon. Üres belek, csontok, ének, bőr és haj: ez minden, ami mint nélkülözhetetlen a korábbi jóléltésből megmaradt rajta. Nagyon vágyom bemutatkozni a századosnak, hogy közelebbi megfigyeléseket tehessek az ilyen állapotról, de szeméi annyira befelé fordulva lépnyenek, hogy nem merem zavarni. S aztán nemsokára annyira el volt foglalva, hogy ezzel magával megtöltött minden társulást. A pincér, ugyanis, átadta neki az étlapot s lassuként urrá lett fölötté az összeomlás. Lassan elolvasta valamely ételnek nevét a lapon, az első, a második, a harmadikat, mind a hatot, aztán megint előlről kezdte, gyorsabban és gyorsabban ismétli lázas szemekkel, vágyódó gyomorral, kinyitja, mintha már enne, száját s megint keményen összeharapja fogait, bizonytalanul tapogatózva rámutat az étlapra, anélkül, hogy láthatná, mire mutat s míg az ételre várakozik, kezeit szeme elé tartja, mintha valami rettenetes s fájdalmas feszültség kizozná. Most a tányérokka csörömpölve elébe teszi a pincér az ételt. A borjúhúsának és káposztjának szaga varázsoson hatol orrába. Jobb kezével szeméi segítségével nélkül a kést keresi, baljával a villát, megtalálja mind a kettőt s hozzákezd a munkához, nagy darabokat vág le s olyan erővel rág, hogy fejének minden csontjára kitarja vonásait és összefüggéseit.

Lassan, lassan, kényelmesebb lesz a tartása. Előrehajolva ül, könyökére támaszkodva folyton a tányérra meresztve szeméit. Bámulsztos gyorsan ürül ki a tányér. Ismét az étlapra mutat. A várakozási idő alatt azonban ezáltal már kényelmesen hátradül, kinyújtja lábait s kiüriti a második pohár sört. Lassanként annyira jólakik, hogy lassan és szisztematikusan kezd enni. Sőt már válogatós is. Több különböző fogás után elérkezik a fánkhoz, amelyet alig bír legyűrni. Pauzákat tart, hogy kipihenje magát, a még legyűrésre váró porciót bizalmatlanul és kritikusan nézi, mintha annak jósága kétséges lenne. A többi vendég felől és elmegy. Először az óriás magas magyar huszárhadnagy, aki a lövésárlást ellenőrzi. Meglehető egykedvűséggel megy el a galíciai ezredes asztala mellett, mintha unatkozna. Őt követi kis idő múlva apró léptekkel az ezredes, akit egész tisztikara köszönt. Azután távoznak a tisztiek jólakva és elégedetten. Ugyanezt teszi a kis hölgy a sok gyűrűvel és kalapján a hosszú tollal, aki különösképp hiába várt valakire — különösképp, mert asszonyok a front mögött máskülönböben ritkán szektak eredménytelenül várakozni. A kis hölgy csalódott arc-kifejezéssel távozik.

Miért is mondta, hogy valakire várakozik?... Csak a százados meg én maradunk. A pincérnek nincs már dolga s egy fogpiszkálót rág. En már százszor a pokol fenekére kíván tam emiatt s más rossz tulajdonságai miatt. Végül én is felállok s szeretetteljes pillantást vetek a századosra s utolsó fánkjára. És amíg mellette elmegyek, megáldom őt s a nagy időt, amelyben a legközönségesebb emberi funkciók váltak ismét szentekké.

Sochaczewnél újra kezdik a németek atámadást

— Az orosz hadsereg képtelen az offenzívára. — A békepárt Pétervárott. —
Varsó környékének pusztulása. —

Távíráti tudósítás.

Berlin—Bécs—Budapest, január 23.

A Berliner Tageblatt katonai munkatársa írja: Mind többször és többször halljuk, hogy az oroszok általános visszavonulásra készülnek a hetek óta tartott lengyel és galíciai frontról. Az angol és francia sajtóból hosszankodást és elégedetlenséget olvashatunk ki e lehetőség jelzésénél. A szövetségeseknek ez a hangulata nagyon érthető. Minő kézzelfogható hasznot hozott nekik eddig az orosz kolosszus? Előbb Ausztria-Magyarország erőt lekötötték főserégét, azután megkezdődött az északi orosz haderő megsemmisítése Kelet-Poroszországban és amikor a cári birodalom végül mégis 45 hadtestet és számos tartalékhadosztályt vetett a lengyelországi és galíciai harcokra, ezek fölött is urrá lettünk.

Képtelenek az oroszok az offenzívára.

Berlin, január 23. A „Neue Züricher Zeitung“ Lowicban időző tudósítója beszélt egy magasrangú német vezérkari tiszttel, a ki a következőket mondotta:

— Ön most a nagy orosz offenzíva tökéletes összeomlását láthatja és biztosíthatom önt, hogy az oroszok egy nagyobbarányú offenzívára nemcsak most, hanem több hónapra is tökéletesen képtelenek lettek. A Krakó ellen irányult orosz offenzíva szintén megtört a németek Varsó felé való előrenyomulásán.

Csapataink fölénye az oroszok fölött.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Lengyelországi fronton lövészárkaink pontonként csak kétszáz lépésnyire vannak az oroszoktól. A győzelemben bizakodunk. Oroszok legjobb erejű csapatai megrikkultak és a veszteségeiktől meggyöngyültek, tüzéségük fölénye megszűnt, repülőik alig mutatkoznak. Tisztjeink a szerbeket keményebb ellenfelekként mondják az oroszoknál. Tulbecsülés nélkül saját emberanyagunk és vezetésünk összehasonlíthatatlanul jobb. Mieink állandóan érintkeznek a német bajtársakkal, akik különösen a magyarokat dicsérik. Bekövetkezett fagyot csak örömmel üdvözlük a csapatok, amelyeknek felszerelése, ellátása kitűnő.

Támadást várnak az oroszok.

Pétervár. A Nowoje Wrenja haditudósítója írja: Előre látható, hogy a németek Lengyelországban taktikát változtatnak, miután valószínűleg minden eszközt megragadnak, hogy a flandriaihoz hasonló lövészárkharcot megakadályozzák. Mindamellett erős tövédés azt hinni, hogy a németek visszavonulásra gondolnak. Különös ok nélkül bizonyára nem adják fel erős s hatalmas tüzéséggel is támogatott állásaikat, különösen, miután jobbszárnyukon állandó összeköttetésben vannak az osztrákokkal. Állásaik annyira erősek, hogy a németek ott akkor is felvehetik az ütközetet, ha offenzívára már nem gondolnak. De még az sem valószínű, hogy offenzívájukat beszüntetik. Ellenkezőleg azt hisszük, hogy a német-osztrák haderők legközelebb kitépnek aránylagos nyugalmukból s az egész fronton előre akarnak vonni.

Német cselelői tartanak Pétervárott.

PÉTERVÁR. A pétervári Börsenzeitung katonai kritikusa óv attól, hogy hitelt adjanak azoknak a híreszteléseknek, mintha jelenleg jelentős német haderőket dirigáltak volna Szerbia ellen. E híresztelések nyilvánvalóan csak arra szolgálnak, hogy a német hadmozdulatokat maszkirozzák, hogy aztán annál biztosabban vihessék keresztül az orosz állások hirtelen megtámadását.

Támadnak a németek.

Kopenhága. A legutóbbi orosz hivatalos jelentés ismételen német támadásokról szól. A németek a Visztula balpartján élénk előretöréseket ismételték meg az orosz állások ellen. Különösen heves volt a harc Gunim környékén, ahol hétszer támadtak egymásután s ekeseredett bajonetharc után sikerült is nekik egy orosz állást elfoglalni. Pincov környéken is merész német támadások tolytak le.

Berlin. Pétervárról jelentik: Az orosz hadvezetőség pénteken ezt a hivatalos közleményt adta ki: Tegnap egész nap és éjszaka aránylag nyugalom volt a fronton. A Visztula balpartjáról puskaropogás és ágyudörgés hallatszik. A németek Sochaczewnél ismét felvették az offenzívát. A Ravától északra elterülő hadszíntéren a németek nehéz ágyúutásgépekkel dolgoznak. Az osztrák-magyarok a Dunajec körül lévő hadállásainkat a legnagyobb kaliberű nehéz ütegekkel ágyúzzák. Tarnow városát és vasútállomását szintén bombozták, anélkül, hogy nagyobb eredményt értek volna el. Egy későbbi jelentés így szól: Német aeroplán elröpült Siradow városa fölött és több bombát hajított le. Tíz ember meghalt.

A lengyelországi harcokról ezt a jelentést adta ki az orosz vezérkar:

A Visztula balpartján az ellenség több támadást intézett harcraunk ellen. Egy másután hét ekeseredett rohamot intéztek a németek szuronyal a mi lövészárkaink ellen és sikerült is egy lövészárkunkat az első sorban hatalmukba keríteni. Az ellenség nehéz ágyúutásgépei szakadatlanul tűz alatt tartják a gyalogsági támadás célpontjától jobbra és balra levő helységeket, hogy így támogassák a gyalogsági rohamokat.

Mik az orosz békebarátok?

Pétervár. A Golos Moszwy munkatársa előtt kijelentette a külügyminiszteriumban, hogy Pétervárott az úgynevezett „békebarátok“nak csak kis köre van, de ezek sem intéznek formális kérést a kormányhoz békekötés iránt. A békehírekkel kapcsolatban mindig Witte gróf nevét emlegetik. A külügyminiszterium kijelenti, hogy Witte gróf a jelen háborúra semminemű befolyást sem gyakorol.

Orosz dicsőret tüzéségünkről.

Kopenhága, január 23. M. Krajow orosz tiszti, a „Nowoje Wrenja“ haditudósítója, a kárpáti harcokról szóló tudósításban az osztrák-magyar hadsereg tüzéségéről a következőket mondja: „Ezekben a napokban az osztrák-magyar tüzéségéről konstátálom, hogy igen nagy biztonsággal fő. A lövedékek majdnem

röptükben találják el az élő céltáblát és azt megsemmisítik.“

Megölt orosz tábornok.

Bukarest. Dornawatra közelében előrsünk rálőtt egy orosz automobilra és lövései az autóban ülő orosz tábornokot, ezredest és két segédtsiztet megölték.

Pusztulás Keletgaliciában.

Bécs. Hir szerint az oroszok Kelet-Galiciában minden értéket Lembergbe szállítottak. Turkában alig maradt ép ház. A nyolcadik orosz hadsereg vezérkara Patasoff tábornokkal ott tartózkodik még.

Felrobbant orosz löszerraktár

Krakó. Breszt-Litovszkban a nagy löszerraktár felrobbant. Ezer katona meghalt a robbanásnál, a melyet állítólag egy lengyel kaor merénylete okozott.

Ehezők ezrei Varsó körül.

Milanó, január 23. A Secolo haditudósítója, aki Varsónál meglátogatta az orosz harc vonalat, a következőket jelenti: A lengyel parasztlakozói számai rettenetes állapotban éhezve menekülnek a mocsaras, felázott vidéken át Varsóba. Valamennyien rettenetes nyomorról beszélnek. Elelmiszerekben nagy a hiány, minden romokban hever, vagy elégett. Varsó és Ravka között körülbelül huszezer menekülő tanyáik.

Finnek az orosz rémuralom ellen.

Stockholm. A Svenska Dagbladet munkatársa előtt előkelő finn politikusok ekeseredetten nyilatkoztak a két hónap óta ismét dúlő orosz rémuralomról. A hangulat Finnországban megváltozott s ma már bizonyossá vehető, hogy ha a német csapatok bevonulnának, a finn nép általános zendülésben kelne fel az oroszok ellen.

Károly Ferenc József trónörökös a német tonad-szálláson. Berlinből jelentik: Károly Ferenc József trónörökös ma délelőtt 9 órakor ideérkezett. Kisérétében volt herceg Lobkowitz főudvarmester, gróf von der Straaten és gróf Thun százados és Fischer dr. udvari orvos. A főhadiszálláson Vilmos császár fogadta a trónörökösöt, a ki huszárezredének egyenruhájában volt, mellén a vaskeresztrel és a fekete sas-renddel. A császár a pályaudvaron nagyon szívélyesen üdvözölte vendégét és aztán vele együtt lakására hajtatott. A trónörökös szállása előtt a 11-es huszárok kettős díszőrsége volt felállítva, akiknek a trónörökös az ezredparancsnoka. A trónörökös megszólította a katonákat és a tisztekkel kezét fogott. Délben egy órakor a császár villásreggelit adott, a melyen a trónörökösön kívül résztvett a császár két fia, Frigyes Lipót és Valdemár herceg, továbbá a szász trónörökös, a ki trónörökösünk üdvözlésére érkezett ide, továbbá gróf Stürgkh, a német főhadiszállásra beosztott osztrák-magyar katonai megbízott, báró Bienerth követségi tanácsos és Leukhard, szász katonsi megbízott. Este nyolc órakor a császár vacsorát adott, a melyre az egész kíséret és a magasabb rangú tisztek voltak hivatalosak. Vasárnap Károly Ferenc József trónörökös a német trónörökös látogatására utazik és azután vissza tér Bécsbe.

„Oroszország legszebb karácsonyi ajándéka.”

(Mit hazudnak össze az orosz lapok?)

Aradi Közlöny tudósítóiól.

Arad, január 23.

Egy aradi származású honvédfőhadnagy K. D., aki jelenleg Hindenburg seregében küzd, nagyon érdekes levelet küldött egy megyei rokonához. A levélben közli egy főhadnagy, hogy legutóbb egy kisebb orosz várost foglaltak el, amelynek kávéházaiban több orosz lap került kezükbe. A lapok cikkeit foglyokkal lefordították s amint a főhadnagy írta, nagyon mulatságos dolgokat tudtak meg azokból. A levél idevonatkozó része így hangzik:

— Ha az ember kezébe veszi ezeket a lapokat, a Russkoje Szowet, a Rjecz, a Nowoje Wremját, az Utro Rossii-t, akkor lehetetlen nem csodálkozniuk. Ez az iv bizakodás ama hangján, amely a sorokból szól. Ritkán, nagyon ritkán van csak egy-egy sor, amely célzást tesz arra, hogy még sem magy érden úgy, amint azt várták. De az mit sem tesz, hisz melyik orosz se vigasztalódna, amikor a párisi orosz levelezők távirtaiból olvashatja, hogy „az oroszoknak Lengyelországban a németek felett aratott győzelme Oroszország legszebb karácsonyi ajándéka Franciaország számára.” És ezt a versói visszavonulás napjaiban írták.

A katonai szakértők kifejtik, hogy a németek érthetetlen taktikája (besuma-ja taktika) mellett világos, hogy az oroszoknak kell győzni. Ez a gondolat folyton-folyton visszatér a cikkekben csodálkoznak a felett, hogy a németek épenséggel semmit sem értenek az újkori taktikához.

A legfontosabb azonban, hogy Oroszországnak mesebeli hősei vannak, a derék orosz katonák. A lapoknak állandó rovataik vannak, amelyekben az orosz katonák hőstetteit beszél-lik el. Tudjuk, hogy az orosz katona állhatatos és bátor és már Nagy Frigyes mondta, hogy az elesett orosz még meg kell fordítani, hogy teljesen ártalmatlanná váljék. De az a bátorság, amit ebben a háboruban kifejtének, már több, mint emberi. Itt van a derék kozák, aki egymaga rendszeresen megkerüli az ellenséges svadronokat, itt a lengyel katona, aki puska nélkül, csak egy ásóval felfegyverkezve bekerít két német katonát s foglyul ejti őket. A németek rendszeresen megfutamodnak, de azért az orosz gőzhenger mégis állandóan hátrafelé megy.

A német kegyetlenség szinte fantasztikus. Például amint a Rjecz írja, találtak egy brigádparanesot, amely úgy szól, hogy „foglyokra nincs szükségünk”, aztán egy német katona levélét, amelyet haza írt: „Pénzre nincs szükségünk, mert mindent elrablunk.” Természetes, hogy a németek dum-dum lövedékeket használnak, még pedig a dum-dumoknak is egy raffináltabb fajtáját, amelyet ők találtak ki.

Lodzából írják a Russkoje Szlovonak, hogy egy autó robogott végig az utcán, megállt egy ház előtt, patrul siet be a házba s leszakítja a szakácsné vörös gyapju alsószojnyját, azután győzelmesen robogott vissza az autó nyugatnak, Németország felé, ahol — nincs már gyapju s öreg rongyokból készítenek új ruhákat! Különben egyáltalán nagyon nyomoruságos viszonyok vannak Németországban. Egy fogságból szabadult orosz beszéli, hogy teához csak a paranesnok kap egy, ságe egy kocka cukrot. Legutóbb a 13—17 éveseket sorozták Németországban. (Ezt a hazugságot különben az angol lapok torjesztik, akik úgy lát-szik hallottak valamit a tábor körül önkén-tes szolgálatot teljesítő eserkész fiukról.)

Czsanstokban megölték a németek a zsidóknak, hogy kapták viseljenek s az utca beszennyezését háromszáz márká pénzbürséggel büntetik. Ez az utóbbi mindenestre barbár és felháborító. Radomban Joschim herceg tiszteletére bálát rendeztek, de azon egyetlenegy hölgy sem jelent meg. Erre a tisztek végigjár-ták a bokokat, ületeket s a lengyel és zsidó előrusítónöket vitték a táncfőrembe, a herceg tiszteletére táncolaj. A német lövészárkokból kénsavat öntönek a szurkoló derék orosz

katonákra? A zsidó és lengyel lakosságtól azzal az ürügygyel, hogy a német császárt megsértették, állandóan pénzt zsarolnak.

Ha az orosz lapok így irnak, érthető, hogy egy becsületes orosz nem marad meg egy egye-sületben német nevek viselőivel. Így a moszkvai antialkoholista egyesület-tagjainak soraiból elő-tudatosan kitorölték a németeket és osztráko-kat. Talán inkább a butorpoliturát ivó kozáko-kat-írják be az egyesület tagjai közé...

Magyar munkások gyártják a fegyvert a monarchia ellen.

Amerika hazug semlegessége. — Fegyverek, töltények millióit szállítja az Unió az ententének.

Aradi Közlöny tudósítóiól.

Arad, január 23.

Többször megírtuk már, hogy az Ameri-kában élő németek és osztrák-magyarok elé-gedetlenül és sugóldóvaltájá, azgya „semleges” Amerika milliókat érő hadiszert szállít a háború első hónapjai óta az entente államok-nak. Az amerikai németek most a hivatalosan közvettelt statisztikai adatok alapján memoran-dumot terjesztenek a washingtoni szenátus elé ezekről a minden semlegességet megcsufoló szállításokról.

A memorandum hivatalosan igazolt adatai között a következő érdekes megállapítások vannak:

A Studebaker Corporation, melynek hatal-mas gyártelepei vannak South-Bond-en, North-Bend-en, Detroit-ban, Angliától 15 millió dol-lár értékű kocsit, motor és páncél megrendelé-seket dolgoztat éjjel-nappal. A Thomas B. Jof-tory gépkocsigyár Konoschában (Wis) egymil-lió megrendelésen dolgozik Franciaországnak. A jacksoni (Mich) Jackson Automobiles Co. szintén egymillió megrendelésen dolgozik Francia-orzágnak. A Cudahy Packing Co. öt millió egy fontos huskonzerv dobozra kötött szerző-dést Angliával. Schwab M. Károly az u. n. acélkirály, a híres south-bethleemi acéltelep és a Fort River Shipbuilding Co. tulajdonosa, egyszerre 15 ezer munkást állított be, az imént Angliából hozott 50 millió dolláros megrende-lésének lebonyolítására. E megrendelés néhány részletét a következőképen publikálták: 200 srappel ágyu (?), 600 löszerszekerény (löszerkoc-si?), százazrei a srappel lövedékeknek és nagy aranyu tengeralatti hajó megrendelés. Ez utóbbira nézve az acélkirály Bryan külügy-miniszterrel való tanácskozása után titokban Canadába utazott és csakhamar azt közölték a lapok, hogy miután a külügyminiszter a sem-legesség megsértését látta volna, hadihajók összeállítását idegen hatalmak részére az Unió területén, ő és Mr. Schwab abban egyeztek meg, hogy az acélkirály a tengeralatti alkater-szezeit az Unió területén fogja ugyan gyár-tatni, de az összeállítást majd Canadában fogják eszközölni...

A szövetségi kormány kül- és békkereske-delmi hivatalának november havi statisztikája szerint: a lőfegyverek kivitele megkétszerező-dött, a lőporé csökkent (csodálatos, hogy ugyan-ennek érték tételében viszont nagy emelkedés mutatkozik), 2 milliós emelkedés volt gazolin-ban; megkettőzés fűtőolajban. A hivatal szén-ben esökkenést mutat ki, ahhoz azonban még az amerikai lapok is hozzáfűzik, hogy ellenté-tes a magánjelentésekkel, melyek szerint no-venberben óriási kivitel volt. A hivatalos je-lentés még lóbból 7000 kivitelt mutat ki.

20 millió font lőport, részben megrende-lésre gyárt, részben szállított eddig az Egye-

sült Államok Szállítva és szállítás alatt 500 millió töltény. Szerződés megkötve 1 millió puskára, 1500 gépfegyverre, 900 hat ineses mossérágyura, 10 hajórakomány repülőgépre, 200 páncélosított motoros gépágyura. Ezek szállítatnak a legközelebbi hónapokban. Az Egye-sült Államokból, minden héten átlag 3 millió töltényt szállítanak Franciaországba.

Anglia a Remington fegyvergyártól kétszáz-ezer fegyvert kapott, kétmillió tölténnyel. Au-gliát az Unio Metallic gyár egyszer teljesen ellátta lőszerrel.

Anglia kapott a Winchester fegyvergyár-tól kétszáz ezer fegyvert és 2 millió töltényt, továbbá 500000 fegyvert tölténykészlettel ok-tató használatra. Angliának szállított a Colt cég 1500 gépfegyvert és ötvenezer revolvert, az Autocar cég 200 páncélos gépágyu autómobil-t. A Du Pont cég 4 millió font lőszer.

Franciaország megrendelt 7 millió font lőport (Du Pont), 100 ezer 7 centes Reming-ton fegyvert és 13 millió töltényt.

Oroszország a Crucible cégnél acélneműt 12 millió értékben, a Winchester cégnél 100 ezer karabélyt és 100 millió töltényt, a Du Pont cégnél 2 ezer tonna puskaport, számos céggel szerződést kötött repülőgépekre, ame-lyekből a Wright Co. tíz hajórakományt már szállított Novgorodon keresztül. 4,000,000 nyi-lat a repülőgépekhez. A szövetségesek szerző-dést kötöttek két céggel naponként szállítandó 1 millió légi nyilra.

Eme a sajtóban publikált és egyetlenegy részletben meg nem cáfolt magánkimutatás szerint a Schwab acéltelep Franciaországgal 900 nagy kaliberű nehéz ágyura kötött szerződést és Oroszországnak már eddig 50 darab 9.2 inches ágyut szállított Novgoro-don át.

A south bethleemi acélgyárakban a mun-kások fegyveres őrizet alatt dolgoznak. Ugyan-itt a munkásokat igazolványokkal látták el, amelyeket ki- és bemenetkor fel kell mutatni.

Nem érdaktelen az a kimutatás sem, amely arról számol be, hogy az ententének hadiszert szállító gyárak közül melyeknek mennyi a még tényleg magyar állampolgárnak tekintendő munkása:

A south bethleemi Schwab acéltelep mun-kásainak hatvan százaléka, a south bendi Studebaker gyár munkásainak hetvenöt szá-zaléka és a detrotii Studebaker gyár munká-sainak negyven százaléka feltétlenül magyar állampolgárnak tekintendő elem, amely, így a két keze munkájával — amelyre viszont a kenyérért rá van utalva — nap-nap után testvérei, nemzete és nemzete szövetségesé-nek vesztén dolgozik.

Rettegésben él a szigetország.

(Német tengeralattjárók és Zeppelinek zavarják Anglia nyugalmát)

Távirati tudósítás.

Berlin, január 23.

Az angolokat a néhány nap előtt történt Zeppelin látogatás után újabb csapás érte: a forgalmas Északi tengeren német tengeralattjáró elpusztította a Durward nevű angol gőzöst. A tengeralattjárók és a Zeppelinek: ezek most Anglia rémei és általános a rettegés, hogy a félelmes ellenfelek most már sűrűn fogják zaklatni az idáig elbizott kényelemmel másokkal háboruskodtató angol nyárspolgárokat és háborúra uszító politikusokat. A támadások célja egyúttal az is, hogy a tengeri hatalmára büszke Angliát egy kissé elvágja kényelmes tengerentuli szállító forrásaitól.

Elsülyesztett angol gőzös.

Rotterdam. A Durward angol gőzös tegnap délután három órakor egy tengeralattjáró naszádtól jelzést kapott, hogy álljon meg. A gőzös kapitánya azonnal teljes gőzt parancsolt abban a reményben, hogy eléri a holland parti vizet. A második jelzésre sem állott meg, mire a tengeralattjáró lövést adott le. A kapitány erre megállott. A német tengeralattjáróról négy matróz a gőzösré ment, kitűzte rá a német zászlót és felszólította a legénységet, hogy hagyja el a hajót. Öt perc alatt történt mindez, mert aknaveszély következtében a mentőcsónakok mindig kéznél vannak. A tengeralattjáró naszád a mentőcsónakokat a Maas torkolata közelében lévő világító torony felé vitte, a hol a gőzös legénységét felvette. Ezután a németek a Durward gőzöst torpedóval elsülyesztették.

Az U 19 bravúrja.

Rotterdam. Az a német tengeralattjáró hajó, amely a Durward nevű angol gőzöst feltartóztatta és torpedójával elsülyesztette, az U 19 volt.

Az elsülyesztett Durward gőzös kapitánya elmondta, hogy amikor a tengeralattjáró első ízben szólította megállásra a gőzöst, ő meggyorsította a hajó járását és csak a harmadik figyelmeztetésre állott meg. Tíz perc alatt a gőzös legénysége a mentőcsónakokban volt és Rotterdamban szállították őket partra. A Durwardot nem érte torpedólövés, hanem a németek egyszerűen légberöpítették.

Megakadt az angol-holland hajóközlekedés.

Amsterdam, január 23. A Durward angol gőzösnek egy német tengeralattjáró hajó által történt elsülyesztése következtében Harwich és Rotterdam között megszüntették a hajóközlekedést.

A tenger szabadsága.

Bécs, január 23. A Neue Freie Presse jelelő Hágából: A Durward angol gőzösnek egy német tengeralattjáró naszád által történt elsülyesztését drasztikus, de hatásos módok tekintik arra, hogy demonstrálja az Anglia által teremtett tengerjogi anarchiát. Azt hiszik, hogy ilyen tapasztalatok meg fogják Angliát győzni arról, hogy eria i flottája elégtelen a szigettámadások megakadályozására és kényszeríteni fogja, hogy a tengerjogi új rendezését elismerje az Océánnak szabadságát.

Újabb Zeppelinek keltek utra.

Berlin, január 23. A Lokalanzeiger jelenti Hágából: A Times tengerészeti szakértője annak a véleményének ad kifejezést, hogy a Zeppelinek első látogatása Anglia fölött csupán kísérleti ut volt, amelyet legközelebb újabb és más céllal indított Zeppelin-támadás fog követni. Az angol admiralitást természetesen nem lehet felelősségre vonni minden repülő ellenség miatt, aki Anglia városai fölé merészkedik és örülnék lenne azt kívánni, hogy a tengeri kikötők elé sorakoztassák az angol flottát. A partokat az angol repülők oda koncentrálásával kell védeni.

Hága, január 23. Londonból jelentik tegnapi kelettel: Este félizenegykor több Zeppelin jelent meg Cromer tengeri fürdő felett; a német léghajók Anglia belseje felé repültek. A Zeppelinek száma még nincs meg-

állapítva. Amikor a léghajók közeledését a part felől fényszóróikról észrevették, Cromerben minden lámpát eloltottak. A léghajókról Cromerben nem dobtak le bombát.

Amsterdam. Megerősítik azt a jelentést, amely szerint Cromer fölött újabb Zeppelineket figyeltek meg. Német aeroplánok és hydroplánok is jelentek meg Norfolk grófság felett.

A német bombák pusztítása a norfolki partokon

Lipce, január 23. A Leipziger Tagblatt Gentből a következőket jelenti: A H. vasügynökség londoni jelentései azt mondják, hogy a német léghajók több mint nyolcvan bombát dobtak le. Magánjelentések szerint a léghajókon meglátogatott vidékeken körülbelül kétszáz ember sebesült meg és hatvan halt meg. A lap ehhez a következőket írja: Figyelemreméltó, hogy a félhivatalos francia távirati ügynökségnek megengedték, hogy az Angliára oly kellemetlen híreket terjesszen.

A déli harctéren beállt a fagy.

— Belgrád polgári kiürítése. — Szerbia támadást vár. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 23.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung írja: Az osztrák-magyar csapatoknak Szerbiából való visszavonulása következtében szükségessé vált erőltetések s átesoportosítások annyira előrehaladtak, hogy a Szerbia elleni új offenzíva már a legközelebbi időben kilátásban van. Az osztrák-magyar csapatoknak eredményes támadása és döntő győzeleme lesz a legszebb válasz azokra a dicsekvő kommentárookra, amelyet ellenséges lapokban visszavonulásunkhoz s déli csapatunk fővezérének visszalépéséhez fűztek.

Fagy a déli hadiszíntéren.

Ujvidék. Szávaparton a fagy beállt és két nap óta erősen havazik.

Szerajevó, január 23. Ideérkezett hírek szerint a déli és délkeleti hadioperációk színhelyén meglehetősen zord időjárás köszöntött be. Még Dalmáciának déli részein is, a hol rendszerint igen enyhe az időjárás, négy-öt fok hideg van és sűrű hóréteg beritja például Raguzza és Kattaró vidékét is. Természetes, az időjárásnak rosra fordultát elsősorban a montenegróiak érzik meg, a kiknek nagyrésze igen gyatra ruházatu. A mi téli ruházattal kitűnően felszerelt katonáink hangulata még jobb, mint eddig volt, mert általában azt tartják, hogy a beállott fagy, a mely a feneketlen utakat járhatóvá teszi, a hosszú pihenőnek immár hamarosan végét veti.

Belgrádot elhagyja a polgári lakosság

Szofia. Az Utro nisi távirata jelenti: A szerb főparancsnokság elrendelte Belgrád polgári kiürítését, aminek határideje már lelet és a polgárság nagyrésze teljesen eltávozott.

Szerbia albán támadást is vár.

Szofia. Bulgária izgatott az egyes albán helységek görög megszállása miatt. Genadiew Rómában éppen az albán kérdésben kérte Olaszországgal való együttműködést. Ebben a kérdésben ugyanis Olaszország mindinkább szembekerül az ententeal. Szerbia katonailag készülődik az albán határon, mert a

monarchia offenzívájával együttesen onnan betörést vár.

A belgrádi olasz tuskok.

MILANO. A Corriere della Sera jelenti: Belgrádból tuszként evitt négy olasz miatt támadt osztrák-olasz konfliktus elintézését nyert. A négy olasz még meg három hétig karanténban marad s azután szabadon bocsátják őket (Berliner Morgenzeitung.)

Román katonák a turnszeverini kikötőben.

Bukarest. Turnszeverin dunai kikötőben egy akna feirobbantott ket uszályhajót. A városban nagy volt a pánik. A kikötőt román katonák szabták meg.

Oroszország és Románia.

Bécs, január 23. A Neues Wiener Journal jelenti Bukarestből: Az Odsaki Listok című orosz lap foglalkozik Románia és Olaszország előrelátható magatartásával és azt írja, hogy a romániai hírek Oroszországban nem keltenek bizalmat. A lap kételkedik abban, hogy Románia akcióbba lépne és nem tartja valószínűnek azt sem, hogy Olaszország beavatkozzon a világháborúba.

Az albán felkelés.

Rotterdam, január 23. A Morningpost jelenti Rómából: A malisszor csapatok fellépése mindinkább fenyegetővé teszi a helyzetet Albániában. A malisszorok megkísérelték, hogy a Montenegrónak szánt árukat Giovanni di Meduában elrabolják. Az utasoktól pénzt követelnek. A felkelők tüzeltek a rodonikapi világítótoronyra.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	— 151
Postakallomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
nyomda	— 151

Hősök az angol gyerekek.

(Az angol lapok dajkamériből.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 23.

A Daily Newsban, nemrég egy cikk jelent meg, amely arról szólott, hogy az angol gyerekek milyen hősek, milyen bátrak és vitézek, mennyire bíznak a győelmükben és mennyire gyűlölik a németeket. Ugyanez a lap legtöbbször számában megint hosszú cikket közöl a gyerekekről. Egyik munkatársa állítólag bejárta London házeit, gazdag palotákat és szegény kunyhókat egyaránt meglátogatott és megkérdezte az anyákat, miként viselkedtek gyermekeik a háborus karácsonyon. Tapasztalatairól az angol újságíró a következőkben számol be:

— Lady A.-nál, egy ezredes feleségénél, aki az egyik legelőkelőbb lovasezredben a flandriai harctéren küzd a németek ellen, a karácsonyi ajándékok az idén nem voltak oly bőségesek, mint az előző években. Az urhölgynek az volt a szándéka, hogy épen karácsony estéjén meséli el majd hét éves fiának, milyen romlást hozott a világra a háboru és hány embernek kell szomorú gondolatokkal eltölteni a szent estét. Épen ezért a fiúnak nem is adott más ajándékot, csak egy könyvet. A gyermek sokáig ránézett a könyvre, de nem nyitotta ki és mikor az anyja megkérdezte, hogy hát nem is örül-e az ajándék-nak, a fiúcska odafutott hozzá, az ölébe tette a könyvet és könyves szemekkel így szólott:

— Kérlek drága, drága mamám, küldd el ezt a könyvet a papának a háboruba. Az idén nem akarok semmit se kapni és nem is akarok gondolni rá, hogy ma este ünnep van. Inkább jövőre, ha majd megint itt lesz a papa, annál vidámab-bak leszünk, ugy-e?

Egy hivatalnok nejeinek szintén van egy kis fia, a kinek legforróbb kívánsága az, hogy viszontlása apját, a ki katonának ment és már az ellenség előtt van. Néhány nappal ezelőtt az anyá-nak valami dolga akad és a szokottnál későbbben tért haza. Kilenc éves kis fiát hazatérve nem találta sehhol. Hiába kutatták át a szobákat, hiába kiáltotta a gyermeke nevét, azt hiyén, hogy tré-fából elbujt valahova. De akármennyire kiabált is, senki sem válaszolt rá, és mikor bement a gyer-mekszobába, nem találta meg azokat a játékokat sem, a melyeket karácsonyra vásárolt fiának. Gyorsan a rendőrségre sietett, a hol sirva elpa-naszolta, hogy gyermeke titokban elhagyta a há-zat és kifejezte azt az aggodalmát, hogy a világ-város nagy forgatagában valami baleset történhe-tett vele. A szolgálatot teljesítő hivatalnok vigasz-talni próbálta a kétségbeesett anyát és megígérte, hogy azonnal intézkedéseket tesz a gyermek fel-kutatására. Az anya hazament és várt. De egyik óra eltelt a másik után és a gyermek nem jelent-kezett.

Végre éjfél felé valaki kopogott az ajtón és a mikor az asszony minden iziben reszkette, kinyi-totta, két hórihorgas rendőr állott előtte és köztük volt a gyermek. A fején katonasipka volt, a mit szintén ajándékba kapott. Mikor az anya megkér-dezte tőle, hogy miért hagyta el a házat és miért szerzett neki ilyen aggodalmat, az álmoságtól ki-merülten így válaszolt a gyermek.

— A papához akartam menni, hogy vele együtt harcoljak a hunok ellen és hogy megvéd-jem, ha bajba kerülne. De eltévedtem és ez a két bácsi a rendőrségre vitt és onnan idehozott.

„Sirva — írja az angol újságíró — ölelte magához az anya egyetlen, újra megkerült drága gyermekét, aki már ilyen ifju korban oly csodá-latraméltó hősiességről tett tanusítást.”

Egy egyszerű munkásasszony a következő történetet mesélte el:

— Nemrég magamban ültem szegényes laká-somban és arra gondoltam, milyen sorsa lehet most a férjemnek, aki a háboruban van. Hat éves kis leányom nem volt otthon és az ő hazatérését vártam, hogy vacsorához ülhessünk. Hirtelen ki-nyílt az ajtó és belépett rajta zavart arccal a kis leányom, kézenfogva két másik, hasonló koru kis leányt, akiknek rongyos volt a ruhájuk.

„Anyuska — szólt az izgalomtól remegő han-gon kis leányom — nézd csak meg ezt a két kis leányt. Az apjuk elesett a háboruban a németek ellen és most nincs senkijük a világon, mert az anyjuk már régen meghalt. Kérlek, engedd meg-

nekik, hogy ma velünk ebessenek és aztán kicsit felmelegedjenek a kályha mellett. Olyan éhesek és úgy fáznak. Ugy-e megengeded, anyuska?”

— Mit tehettem volna egyebet, persze telje-sítettem drága gyermekem kívánságát és magam-hoz öleltem őt, össze-vissza csókoltam jószágért és részvételért.

Igy hangzanak az angol történetek. Az elbe-szélések igazán nagyon cinosak és kedvesek, de alapos a gyanunk, hogy sohasem történtek meg, hanem Albion fia egész egyszerűen kitalálta őket. Különben szép, hogy legalább a gyerekek hősek Angliában. A felnőttek köszönik szépen, de nem akarnak hőssé lenni Kitchener kinosan toborzott armádiájában...

**Aradi sportegyleteket
segélyez az állam.**(Ottó József dr. tárgyalásai Aradon. —
A Testnevelési Tanács akeiója.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 23.

— Legnagyobb leleplezője a világtörténe-lemnek — a háboru. Ez az egyetlen alkalom, amikor az egyesek és népek a veséikig kény-telenek lepel nélkül a világ elé állani. Meg kell mutatniuk, ki mit tud és ki mennyit ér. Ennél is fontosabb azonban az, hogy most tünik ki, mit nem csináltunk meg, miről ítél-kestünk hamisan és különböző apró ürügyek eimén mit helyeztünk első sorba és mit szori-tottunk a háttérbe. Az összes hazugságok, frázisok és tartalom nélküli jelszavak most álla-nak véres és rettentő bocszut rajtunk.

A háboru jött és radikálisan kinyitotta a szemünket. Erőszakkal lerántotta róla a hályo-got és minden átmenet nélkül kivitt bennün-ket a legfényesebb világosságra, nem törődve vele, éget-e a napfény, bírják-e a megoperált szemek? Körülbelül ez volt a gondolatmenete annak a tárgyalásnak, melyet Ottó József dr. a Testnevelési Tanács előadója ma Aradon Lőcs Rezső polgármester helyettes hivatalában két aradi sportegyesület vezetőségével folytatott. Körülbelül másfél esztendeje, hogy a kultusz-miniszterium megalkotta a Testnevelési Taná-csot, hogy végre a sport ügyeket is komoly, nemzeti ügyként kezeljék és egy központból irányítsák és Ottó dr. a Tanács előadója ma eljött Aradra, hogy személyesen győződjék meg a Torna Egyesület és Athletikai Klub te-vékenységéről. Állami támogatást kértek ezek a sportegyletek abból a félmillió koronából, amit az ország a Tanácsnak rendelkezésére bo-csát az új löverseny adóból.

Végre egy komoly lépés a vidéki sport-egyletek életének észrevételére és megbecsül-lésére. A háborunak kellett eljőnie, hogy ez megtörténjen.

— Hatszázezer német tornász van a harc-téren — mondotta el Ottó dr. a vele tárgyaló uraknak. Ez azt jelenti: hogy a németek leg-alább egy millió kétszázezer olyan katonával rendelkeznek, a ki minden fáradságot tűr és elbir és úgy megállia a helyét mint a szikla. Mert minden tornász a mellette állt magával ragadja. Tessék azt a hatást elképzelni, a mit egy tetőtől-talpig lelkes ember gyakorolhat akár csak egy rajra és akkor megérthető, hogy olyan hadsereg, a melyben hatszázezer tornász harcol, mi mindenre képes.

Elt Magyarországon sem a sportegyletek, sem a közönség, de a kormány sem tudta. Most megtanultuk, mert a keserves szükség megtanított rá.

Ottó dr. megnézte a sportegyleteket és meghallgatta a jövőendő terveit. Nagyon kelle-mesen érintette mindaz, a mit az aradi sport-életből meghallgatott, de különösen jól esett neki, a ki a magyar tornászat fejlesztésében

egy komoly és tartalmas életet töltött el, a város nagylelkű, bőkezű támogatása, a mely lehetővé teszi az aradi sportélet megalapozását. Ottó dr. természetesen nem határozhatott a segély kérelmek felett, de strikt ígéretet tett arra, hogy a Tanácsban a legmelegebben ő fogja pártolni a kérvényeket.

Az aradi Torna Egyesület részéről Lőcs polgármester helyettes és Jancsovics Ferenc főreáliskola igazgatója, az egyesület elnöke és alelnöke, az Athletikai Club részéről Vass Gusztáv alelnök vettek részt a tárgyaláson. Mind-két egyesület bemutatta telepének kibővítésére, berendezésére, tornacsarnokának építésére vo-natkozó terveket, költségvetéseket, a melyek Ottó dr. tetszését megnyerték. Kijelentése szor-int a Tornaegyesület egyszer és mindenkorra 8000 korona építési segílyt és évente kétezer korona szubvenciót, az atletikai klub pedig évi háromezer korona támogatást kap a Ta-nácsától.

**Aradmegyében megkezdődött
a gabona hatósági lefoglalása.**

(Hogyan viselkedik a lakosság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 23.

A kormány tudvalevőleg az ország minden részére megállapította a gabonaneműek leg-magasabb árát, hogy a nagymérvű uzsorának véget vessen. Ezzel az intézkedéssel azonban még mindig nem érte el azt a legfontosabb célját, hogy az elrejtett gabonákat előhuzassa az el-zárt magtárakból és átadassa a közfogyasztás-nak. Vannak ugyanis olyan lelkiismeretlen spe-kulánsok, akik nagymennyiségű gabonát tartanak eldugva, mert arra számítanak, hogy egyszer mégis csak megszűnik a maximális ár megállá-pítás hatálya és akkor jó drágán adhatják el készleteiket. Már pedig az országnak most minden szem gabonára szüksége van. Az or-szág ama vidékei ugyanis, ahol kevés bu-terem, nem juthatnak kellő mennyiségű gabo-nához és a lakosság könnyen kellemetlen hely-zetbe juthat. Ezért a kormány néhány nappal ezelőtt kiadott rendeletében úgy intéz-kedett, hogy az egész országban hatósági uton foglalják le a gabona főlöszleges részét. Minden termelő, vagy kereskedő csak annyi gabonát tarthat meg, amennyire saját ház-tartásában okvetlenül szüksége van. A főlösz-leget a hatóságnak joga van lefoglalni és a megállapított maximális árért átadni az Orszá-gos Gazdasági Bizottságnak, amely megérileti és a kormány a hatóságok útján a népesség élelmézésére forgalomba hozza az érvényben lévő árakon.

Az egész országban Aradmegye a legelő vármegye, ahol már tegnap megkezdődött a gabona hatósági lefoglalása, vagy mint mon-dani szokták: rekvirálása. A lefoglalást az eleki járásban kezdték. A bizottság tagjai volt-ak: Mladin Miklós főszolgabíró, Meissner Ernő gazdasági felügyelő és Szerényi Géza a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank tisz-tviselője, aki évek óta Aradon lakik. A kor-mányrendelet értelmében a bizottságba a föld-mívelési miniszterium egy-egy kereskedelmi szakértőt is nevez meg. Aradmegyében Szerényi a földmívelésügyi miniszterium megbi-zottja a rekvirálásokról.

A lefoglalás munkáját tegnap Otlaka és Sikló román lakosságánál kezdték meg. A köz-ségi előljáróság már két nappal ezelőttkidobol-totta, hogy mindenki jelentse be a községi-há-zán: a háztartásbeli szükségletén kívül mennyi főlöszleges gabonája van. A két faluban mint egy 200 gazda jelentkezett. A bizottság nem jártá végig valamennyit, hanem csak próbákat tettek és alig találtak olyan jelenséget, a mely az eltítkolás szándékát árulta volna el. A bi-zottsági tagok megmagyarázták a parasztgaz-

dáknak, hogy egyetlen szem gabonájukat sem kívánja ingyen az állam. Némelyik azonban jav-veszékélni kezdett:

— Elviszik a gabonánkat is ép úgy, mint a lovunkat és nem fogunk érte pénzt kapni, mint a hogy a lovunkért sem kaptuk meg a kialakított árat.

A hatósági férfiak felvilágosították ezt a néhány gazdát a következőkről: a most lefoglalt gabonát a legközelebbi vasuti állomásig kell szállítani „de a mig az átvevő a pénzt ki nem fizeti, addig senki sem köteles gabonáját átadni. Egyébként a két községben alig öt-hat waggon gabona fölőleg kerül lefoglalás alá. Az ijedősebb gazdáknak arra a kijelentésére, hogy a nyáron besorozott lovak árát a kincstári utalvány ellenében a két falu népe miért nem kapta meg mostanig, a bizottság a következő érdekes felvilágosítással szolgált a helyszínen:

Ottlakán és Siklón kisebb visszaéléseknek jött nyomára a katonai hatóság. Néhány lelkiismeretlen lótulajdonos ugyanis megtette azt, hogy a besorozott, de később szállítandó jó ló helyett a szállításkor értéktelen gebét küldött be a katonaság számára. Mivel ebben az ügyben vizsgálat van folyamatban, a két községre nézve egyelőre felfüggesztették a lovak árának kifizetését, de az eljárás hamarosan befejeződik és az ártatlanok megkapják követelésüket.

Örvendetes körülmény, hogy a két román faluban a lakosság a legpéldásabb módon viselkedett a lefoglalási aktus tartama alatt.

Hétfőn Medgyesegyházán és Aradszentmártonban folytatják a rekvirálást.

H I R E K.

Amerikai százezrek a harcoló monarchiának.

(Levél a tengerentútról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 23.

Érdekes levelet kapott Mihelyi László máriaradnai műkertész Amerikában élő öccsétől, Mihelyi Lajos Viktortól, aki mint műasztalos tizenhárom év óta lakik St-Louisban. Majdnem egy hónapig tartott, míg a levél az Egyesült Államokból Máriaradnára érkezett.

— Az egész Egyesült Államokban — írja Mihelyi — gyűjtenek a német és osztrák-magyar árvák, özvegyek és rokkantak részére. Mulatságokat rendeznek, amelyeknek bevételét erre a célra fordítják, magam is résztvettem egy szabad ég alatt tartott ilyen mulatságon, amelynek körülbelül 30.000 látogatója volt és több mint 150.000 korona gyűlt össze a némes célra. A st-louisi német-osztrák-magyar szövetség gyűjtése több százezer koronára rug, és azt remélik, hogy tavasszal sikerül majd öt millió koronára emelni a gyűjtés összegét.

— Az angolok szabadon vásárolhatnak Amerikában, amit csak akarnak, néhány kis német hadihajó pedig még szemet sem tudott kapni. Az amerikai újságok nagyrésze állandóan lelkiismeretlenül izgat Németországot és a monarchia ellen. Mikor például német hadihajók a multkor olyan sikerrel bombázták az angol kikötőket, ezt az újságok nem úgy tárgyalták, mint vitéz és vakmerő tengeri támadást, hanem vandalizmusnak, barbárizmusnak nevezték a németek cselekedetét. Ellenben mikor az egyesült angol-francia-orosz-japán flotta és hadsereg három hónapi harc után elfoglalta Csingtaut, amit 5000 német katona védett vagy ha akár a legkisebb, legjelentéktelenebb győzelmet is aratják az angolok és franciák, akkor az újságok 4-5 rendkívüli kiadást bocsátanak ki, arasznyi betűkkel magasztalják és dicsőítik a „hősök tetteit és még fényképeiket is közlik.

Németország biztosan vereséget szenved — írják az újságok. — A civilizált világ átka alatt áll, egyedül Ausztriával és Törökországgal, két hátrafelé haladó és haldokló állammal

barátkozik és kétségbeesetten harcol három nagyhatalom hadserege ellen, amelyeket biztosan segíteni és erősíteni fognak a most semleges államok is. A világ nem engedheti és nem akarja, hogy Németország győzzön ebben a háborúban. Ha Németország ur lenne egész Európában, akkor a földről eltűnnék a béke és biztonság. Néhány hónappal ezelőtt a világ csak homályosan ismerte Németországot, most ismeri alaposan. És épen ezért, ha Anglia, Franciaország és Oroszország nem maradna fölényben Németországgal szemben, akkor Olaszország két millió hadserege, az erős hollandok, a harcban ügyes svájciak, a dánok, a görögök és a Balkán népei jönnének segítségre és gondoskodnának róla, hogy a munkát egyszersmindenkorra elvégezzék. Saját békéjük, saját biztonságuk érdekében le kell tiporni a népeknek a militarizmus fészket Európa szívében, amely a világ veszélyének centruma lett, a világ legnagyobb fenyegetése. A háborúnak egyetlen lehetséges kimenetele Németország megsemmisítése.

— Így és ilyen hangon írnak a semleges amerikai újságok Németországról, így tájékoztatják az „inpartial“ amerikai közönséget. Azonban ezek az események minket nem rontanak meg, el voltunk rá készülve, hogy ilyen magatartást találunk.

— Az Aradi Közlöny naptárának szerkesztését vidéki előfizetőink részére e hét elején kezdjük meg.

— Ferenc Szalvátor főherceg elismerése. Ferenc Szalvátor aradi látogatása alkalmával teljes elismerésének adott kifejezést az itt tapasztaltak föött Urbán Iván báró főispán előtt, aki a fenséges ur felhatalmazására Vásárhelyi Jankához, az aradvárosi Vörös Kereszt egyesület elnökéhez és Theodorovics Döme dr. főorvoshoz, a cs. és kir. tartalékkórház parancsnokához a következő levelet intézte:

— Ó Császári és Királyi Fensége Ferenc Szalvátor főherceg Ur az egészségügyi intézmények folyó hó 19-iki szemléjének befejezése alkalmával felhatalmazott és utasított, hogy az aradi összes önkéntes és katonai betegápolási berendezések feletti legmagasabb elismerésének és legteljesebb meglegedésének kifejezést adjak és ezt nyilvánosságra hozzam. Erről Nagyságodat (Méltóságodat) a hatásköre alá tartozó összes egészségügyi intézetekkel leendő azonnali szives közlés végett, értesítem. Urbán Iván báró főispán.

— Német-barát hangulat Párisban. Párisból jelentik: Az Echo de Paris írja: Párisban majdnem nyíltan agítanak a németek mellett. Néhány nap előtt röpiratot terjesztettek, amely Németországnak Franciaország és szövetségesei elleni vádjait ismertette, legutóbb éjjel pedig egy lapot terjesztettek ezzel a címmel: *Hazudnak nekünk*. A lap megvédi a németeket a hazugságok ellen, megegyezik, hogy a német hadsereg kegyetlenkedett volna a vádakat emel a francia katonák ellen.

— Német származásuk üldözése Oroszországban. Kopehágából jelentik: Nauerkiewi egyetemi tanárt bebörtönözték, mert két fia német állampolgár lett és most német katona. A tanár vagyosát lefoglalták, őt magát pedig Tomszkba szállították fogságba.

— A Gneisenau parancsnoka megmenekült Falklandnál, Londonból jelentik: A Timesben a falklandi tengeri csatáról ír az Inflexible angol cirkáló egyik tisztje. Elmondja, hogy megmentették a németek közül a Gneisenau parancsnokát, hét tisztjét és hetven emberét. Szívesen megmentették volna valamennyit, mert pompás gyerekek és kitűnően harcoltak.

— A franciák elzászi uralma. Berlinből jelentik: A franciák által megszállott Baschweiller dél-elzászi községből egyik elzászi laphoz levél érkezett, a melynek írója a nagy drágaságot panaszolja el. Olcsó mondja csak a bor és a francia ujság, a melyeknek nagy tömegét szállítják ide. Az iskolai oktatás francia nyelven folyik már s a hivatalos könyveket is franciául vezetik tovább. Őt apának, a kik a harctéren küzdenek, született már gyermeke, a kiket francia állampolgároknak könyvelték már el.

Genfből jelentik: A „Tägliche Rundschau“ jelenti Párisból, hogy a most megnyitott kamara elnöke a franciák által jelenleg részben megszállott Thann és Altkirch kerületek parlamentari képviselésével a Párisba szökött, hazatérő dr. Weil és Wetterle volt német birodalmi képviselőket bizta meg.

— Német vasut Lille—Brüssze:—Berlin közt. Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung közlése szerint február elsejétől Lille—Brüsszel—Berlin vonalon hetven kilométeres sebességű gyorsvonat közlekedés lesz halálkocsival, étkezővel.

— Rabolnak a francia katonák. Bécéből jelentik: Az Aisne és Ardennes francia departement tizennégy commune-je peosétjével ellátott kérvényt intézett Svájc-hoz, a melyben élelmiszerek átküldését kéri. A kérvényben panaszkodnak a francia katonákra. Az egyik kikézdés így szól: Hónapok óta nyugtalanító módon igénybe veszik a csapatok a községet. Először bőségesen ellátták magukat a francia csapatok élelmiszerekkel s összeszedték mindent, amit csak találtak. Kiűrtették a pincéket és magtárakat, sőt annyira mentek, hogy a bort, amit nem tudtak elvinni, kiöntötték. A lakosság számára csak a legerőségecsébbet hagyták hátra, sőt az elhagyott házakat kifosztották.

— Miért bevehetetlen Przemysl? A Correspondenz Ucraina a következő rutin répmondát közli Przemysl bevehetetlen voltáról: Mikor a cárnak tudtul adták azt a rengeteg orosz veszteséget, mely Przemysl első ostromáról érte seregeit, egy héttig nem tudott miatta aludni. Ekkor papirost vett elő s a következő levelet írta uralkodónknak: „Mivel ez a háboru iszonyu embervér pazarlással jár és sokáig tart, vasszünk neki véget és béküljünk ki. Add nekem Galiciát, én pedig neked adom érte Szerbiát, bird békével“. Királyunk olvassván e levelet, hivatta íródsájkját és a következő választ mondotta toliba: „Ást mondom én tenedek, azé legyen Galicia, akinek Przemysl vára birtokában marad“. Olvasván ezeket a cár, háromszor vetett magára keresztet s ezeket mondta: „Ezt a várat nem emberek, hanem ördögök csinálták, tehát nem az én katonáim, hanem maguk az ördögök azok, akik elfoglalhatják“.

— Drinápoly védője orosz fogságban. Berlinből jelentik. A Deutsche Tageszeitung-nak Bukarestből jelentik: Pétervári hírszerint Sükri pasát, Drinápoly hősi védőjét az oroszok a Kaukázusban orosz fogságba megsebesítve elfogták.

— Gyászistentisztelet. Hirschl Mész, az aradi izr. hitközség volt elnöke és számos tevékenységi intézmény megalapítója és szervezője vasárnap délután 4¹/₂ órakor gyászestet tartott a pályán.

— **Mangra Vazul a csernóvici érseknél.** Nagyváradról jelentik: *Mangra Vazul* nagyváradi román püspöki helynök tegnap meglátogatta Kolozsvárott *Repta* érseket, a csernovitzi metropolitát, aki ott a *Ferenc József* szállodában lakik.

— **Hosszabban beszélgettem Repta érsekkel** — mondta el látogatásáról a nagyváradi vikarius — a mostani háborúról és szavaiból azt az impressziót merítettem, hogy rendeletlenül bizik a mi győzelmünkben s rövidesen várja a bukovinai helyzet tisztázódását. Addig Kolozsvárott tartózkodik, ahol nagy tisztelet veszi körül s innen intézi egyházának ügyeit. Kolozsvárott van különben gróf *Merán* bukovinai kormányzó is. Megkérdeztem tőle, való tény-e az, amiről a lapok megemlékeztek, hogy amikor az első csernovitzi invázió idején az orosz táborok felszólította, hogy mondjon misét a cáért, ezt megtagadta, azzal, hogy *ő Ferenc József királynak és császárnak esküdt hűséget.* Az érsek kijelentette előttem, hogy ez igaz. En őszinte örömmel adtam kifejezést az ő hazafias és korrekt eljárásáról, amely példa lehet mindenkire nézve, hogy hasonló nehéz körülmények között miként kell viselkedni. *Repta* érsek szilárd, loyális és hazafias magatartása különben csak görögkeletiekre nézve igen fontos és nagy hatású. *Megdől ugyanis ezzel végleg az a téves hit, hogy abból, mert mi görögkeletiek egy vallást követünk az oroszokkal, már ruszofilokunk kell lennünk.* A hazafiságnak a vallásazonossághoz köze nincs és a monarchia minden görögkeleti vallású alattvalójának olyan odaadó és ragaszkodó hűséggel kell uralkodójához és hazájához vonzódnia, mintha az orosz bármely vallású nép volna. Aminthogy a bukovinai románok és ukrainiak is mind görögkeletiek, de azért egytől-egyik megingathatatlan hűséggel viseltetnek a trón és a haza iránt és gyűlöletet táplálnak az orosz uralom ellen.

— **Benzinrobbanás.** Súlyos szerencsétlenség történt ma délután fél négykor a báró *Neuman-féle* épületben levő fertőző gyermek-kórházban. *Hegedüs Károly* huszonhárom éves munkás a kórház egyik helyiségében a falba eresztett légesőveket festette. Létrán állva végezte munkáját és alatta egy asztal volt, amelyen tíz literes teli benzínüveg állott. *Hegedüs* véletlenül leesett a létráról, a benzines üveget is feldöntötte esése közben, az üveg szét tört és szájában lévő égő cigaretta a benzínbe esett. A folyadék felrobbant és *Hegedüs* az arcán és a kezén igen súlyos égési sebeket szenvedett. A rendőrség részéről *Hank Albert* dr. rendőrfogalmazó jelent meg a baleset színhelyén, aki megállapította, hogy a szerencsétlenség csak *Hegedüs* vigyázatlansága következtében történt. A súlyosan sérült munkást beszállították a kórházba.

— **Az ostromolt és körülzárt Przemyslből** nemrégiben érkezhettek meg egy repülőgépen szállított hatalmas tábori postaküldemény is, mert azok, akiknek hozzátartozójuk van a hősiességgel védelt várból, most kapják a leveleiket. Ilyen légi uton szállított levelezőlapot küldött *Papp János*, a gyulai honvédezed aradi származású őrnagya is édesanyjának. A lapon azt is jelenti, hogy első osztályú vitézségi éremmel tüntették ki és baja nincs.

— **Hadseregszállító gyárak katonai felügyelet és fenyítő hatalom alatt.** A budapesti katonai parancsnokság december 31-éről kelt leirata értelmében a hadiszolgáltatási törvény rendelkezései alá helyezte azokat a gyári üzemeket, hol a hadseregszállítások tekintetében erre szükség volt. Ennek következtében a gyárakban az összes tisztviselők és munkások a katonai büntető bíróságnak és a katonai tegyelmi fenyítő hatalomnak vannak alárendelve. Ezzel a védett gyárak intézménye Magyarországon meghonosult.

— **Müttagokat a csonka katonáknak.** Abban a nemeslelkű mozgalomban, amely arra a célra indult meg, hogy aradi és aradmegyei katonáknak, akik a háborúból csonkán kerültek haza, müttagokat vegyenek, egyre többen vesznek részt. Ujabb adakoztak erre a célra: *Hoffmann Lászlóné* 10 korona, *N. N.* 20 korona, *Dános Gyula* 20 korona, özv. *Brauer Zsigmondné* (Bonyhád) 20 korona. Az adományokat az *Aradi Közlöny* is készséggel továbbítja.

— **Adományok a várbeli csapatkórháznak.** A cs. és kir. Truppenspital tífuszos és a többi beteg részére a következő adományokat kaptam: *Vásárhelyi Janka* 100 korona és 60 darab párna, özv. *Andrényi Károlyné* 50 korona és 300 csomag mézeskalács, *Paretz György dr.* 50 korona. Ezenkívül *Resch Ferencné*, a dandárparancsnok neje és *Pálffy* századosné, a betegek ápolásán kívül a konyhában is felügyelnek, gondoskodnak az ápoltak napi járulékaikról és az étkezést naponta bőséges küldeményeikkel javítják. Valamint a magukat megnevezni nem akaró emberbarátoktól fehérneműt kaptam. Mind ezen nemeslelkű adományokért a betegek nevében hálás köszönetet mondok: *Barra Gyula dr.*

— **A Kölcsey Egyesület hetedik zsúrja** vasárnap, január 24-én délután pontosan öt órakor kezdődik. Az érdeklődés, amellyel a közönség a Kölcsey-Egyesület valóban nagyszabású felolvasó estélye elé tekint, olyan arányú, hogy a rendezőség külön gondoskodott a kulturpalota hatalmas termében a széksorok szaporításáról és így elegendő ülőhely áll a nagyközönség rendelkezésére. A zsúr első előadója *Fényes Boriska* lesz, akinek művészi zongorajátékáról a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak. Egy *Chopin* és egy *Liszt* zenemű interpretálása szerepel műsorán. *Fényes Boriska* után *Kara Győző* tanár ül a felolvasó-asztalhoz, hogy a háboruban álló nagyhatalmak érdekösszeütközését megvilágító tartalmas előadásával befejezze azt a sorozatot, amely a háborús országokról szól. A felolvasás után a zsúr legnagyobb érdeklődéssel várt száma: *Bedeus Bella* bárónő fellépése. A gyönyörű hangú énekművésznő, *Wagner Tannhäuser*-ből *Erzsébet* nagy áriáját és *Leoncavalló* *Bajazzójából* a madárdait éneklé. A művésznő énekét zongorán *Farkas Mariska* zenetanárnő kíséri.

— **A katonák meleg ruháira adakoztak:** *Spitz Ida* tégés, *Szell Antalné* (Arad és Vidéko útján) 3 kor., *Funkelstein Józsefné*, *Sturm Erzsike*, *Steiner Ferenc* 20 kor., *Berecz Károlyné*, *Wadowszky Gusztáv* 10 kor., *Kell Lipót dr.* 10 kor., *Dományi Józsefné* (*Steiner Viktor* rav. talára koszoru megváltás) 30 korona, *Kneffel Lajosné*, *Goldschmidt Miksa* 20 kor., *Kovács Vincéné* 10 korona. Köszönöm a kegyes adományokat. Az északi harcúterén nagy hideg uralkodik. A küldött bundák oly szolgálatot tesznek, hogy a katonák halálával említik értesítéseikben. Igen kérem: akinek felesleges bundája bármilyen van, küldje hozzám, s én a tőrparancsnoksággal egyetértőleg elküldöm a harcoló, fázó katonáknak. Egyebekben is kérem adományokat pénzben és meleg ruhákban. Tegyük amit lehet, éretlünk harcoló véreinkért. — *Dr. Múlek Lajosné.*

— **Az aradi filharmonikusok a Vörös Keresztért.** Az Aradi Filharmonia Egyesület, mely más években a helyi zenecéltben vezető szerepet játszik, a folyó háborús szezonban csak egyetlen egy hangversenyt fog rendezni február 13-án, szombaton este a Kulturpalotában a Vörös Kereszt javára. A zenekari számon kívül egy hírneves budapesti zongoraművész, *Szendy Árpád* zeneakadémiai tanár is fel fog lépni. Előjelezni lehet *Scherhágné-cég*-nél (*Andrássy-tér* 14.)

— **Alumínium gyártelepét alapítanak a németek Biharmegyében.** Nagyváradról jelentik: Az *Allgemeine Aluminium Industrie Gesellschaft* Biharmegyében még ez év március elseje előtt nagyszabású alumínium kitermelést kezd meg nagy német tőkével. A társaság a Drágán-völgy nagy vízerőjének kihasználásával, alumíniumgyárat akar későbbben létesíteni. A nyers érc beszállítására ezelőtt négy héttel kötötték meg a szerződést a bihari erdőipar részvénytársasággal, amelytől bérbé vették a helységről Dobrestig a vasútállomásig vezető nyolc kilométer hosszú sodronykötélpályát és a hat kilométer hosszú gőzüzemű iparvasutat. Egyelőre évi ötezer vagon, vagyis ötvenezer tonna nyers érc szállítására kötötték meg a szerződést a bihari erdőipar részvénytársasággal azzal a kikötéssel, hogy ha 1915. év március hó 1-ig az alumíniumgyár az ércszállítást nem kezdené meg, minden késedelmes nap után bizonyos összegig bánatpénzt fizet a részvénytársaságnak. Az alumíniumgyár felállításával kihasználást nyerne a Drágán vízesség, amely tökéletesen alkalmas nagyobb gyárak turbínáinak hajtására és eddig csodálatosképpen teljesen kihasználatlan maradt, dacára annak, hogy a bihari hegyek gazdagok rételepekben.

— **Adományok a mozgósítás alkalmából behívottak családtagjai részére.** A polgármesteri hivatalnál adakoztak: *Nikolics Dóme* asztaltársaság 12 korona. Első magyar ált. bizt. tisztviselői 23 korona korona, *Aradi Turista Egylet* 18 korona, *Cziraki Alajos* 10 korona, *Mikosevich Iván* 20 korona, *Polgári leányiskola* tantestület 25 korona, *Arad város tanítósa* és tanfelügyelőség tisztikara 124 korona 80 fillér, *Osztrák-Magyar Bank* aradi fiókja 70 korona, *Kállay Miksa* fiának *Józsinak* keresztelője alkalmából vendégek által összegyűjtve 70 korona, *Haszlinger Ferenc* 20 korona, *Weisz Lajos* 5 korona, *Siketnéma* intézet ig. 31 korona, *Zurek Alajos* 10 korona, *Sarstein Benjámin* 12 korona 80 fillér, *Ardelean Elek* 3 korona. — A Vörös Félhold javára adakoztak: *Koch Dániel* 100 korona, özv. *Tomka Gyuláné* 20 korona.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izr. jót. egyet által kibocsátott felhívásra ujabb a következő adományok folytak be: *Illdi Adler* Andor 20 korona, *Löffler Jakab* 10 korona, *Hoffmann László* 10 korona, özv. *Reiniger Samuné* 20 korona, *Brasch Simon* 10 korona, *Mittler Izidor dr.* 10 korona, *Pálmaj Lajos dr.* 10 korona, *Bing János* 10 korona, *Schäffer Henrik* 5 korona, *Werner Károly* 5 korona, *N. N.* 4 korona, *Schwarz Testvérek* 5 korona és *Czettel Fülöp* 4 korona, mely adományokért hálás köszönetet mond az elnökség. Az izr. népkönyha részére az elmúlt héten a következő adományoztak: *Reiniger Samuné* 20 korona, *Eles Arminné* 20 korona, *Salgó Pálné* 20 korona, *Basch Simonné* 10 korona és *Friedmann Gyuláné* 5 kilogramm tarhonyát, mely adományokért köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **A fa- és fémipariskolában levő tartalékkórházba** a következők voltak szívesek étel-neműket küldeni: *Széchényi gőzmalom*, *Jászai Mari*, *Schwarz Testvérek*, *Bing János*, *Ehrenfeld Ignác*, *Klim Mór*, *Dózsa konyhagyár*, *Szabotás Péter*, *Schärer Jánosné*, özv. *Haszlinger Ferencné*, *Weisz Mór* és fia, *Tógyer Péter*, *Andrényi Kálmán*, *Vojtek és Weisz*, *Prokopetz József*, *Weisz pék*, *Városi kávéház*, *Guttman Samuné*, *Varga cukrász*, *Rothstein Mór*, *Révész Adolfné*, *Staubar József*, *Bing Kálmáné*, *Reiniger dr. Nagy Sándorné*, *Fischer Simon*, *Spitz kisasszony*, *Kerpel Izabóné*, *Sass Sándor dr.*, *Färber Lajosné*, *Steiner Jakabné*, *Daimel Lajosné*, *Reinhart Kálmáné*, *Schwarz Hermanné*, özv. *Szendreyné*, *Kulcsár Lajosné*, *dr. Singer Jánosné*, *Sattelész Böske*, *Róth Gizi*, özv. *Andrényi Károlyné*, *Simonffy Aladárné*, *dr. Vagner Józsefné*, *Ottenberg Tivadarné*. Fogadják érte katonáink nevében hálás köszönetünket s kérjük további jóindulatukat. A kórház vezetősége.

— **Elfogott orosz ezredes.** A 66. gyalogezred állományához tartozó *Gurevics László* törzsőrmester és *Soltész Lajos* őrmester egy ütközetben személyes bátorságukkal különösen kitűntek, úgy, hogy sikerült egy orosz ezredest és 92 katonát elfogni. Mindketten az első osztályú ezüst vitézségi éremmel lettek ki tüntetve.

— **Önfeláldozó önkéntes orvosnövendék.** Stern Samu 65. gyalogezredbeli egy éves önkéntes orvosnövendék mint egészségügyi altiszt szolgálatát fáradhatatlanul teljesítette és sebesült bajtársainak a leghevesebb golyózáporban és ágyutüzben is segítségére sietett. Orosz gyalogság, már abba a helységbe kezdett benyomulni, melyben Stern a sebesülteket ápolta, de a derék önkéntes nem gondolt arra, hogy magát biztonságba hozza és szamaritánus szolgálatát az utolsó pillanatig teljesítette önfeláldozó magatartásával sikerült a helységből hat sebesültet megmenteni és a segélyhelyre hozni. A másodosztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Nők Otthona újabbban több értékes dologgal gazdagodott. Főtisztelendő Lakatos Ottó dr. rendfőnök az Otthon házi oltárára egy értékes keresztet és több szükséges oltári felszerelést, özv. Kabdebó Béláné egy gyönyörű oltári szmirnasszőnyeget és kis terítőt, új. Kabdebó Jánosné finom kézimunka oltárterítőt, Steiner Jakabné gyertyákat küldött, melyeket Dományi Józsefné szalagdíszrel látott el. Özv. báró Andrányi Károlyné 20 koronát. Elelmi cikkeket küldtek özv. Mikolay Lajosné, N. N. A nemesszivű adakozóknak köszönetet mond özv. Purgly Lajosné, fővédasszony.

— **Fischer Simon Nagy Áruhása a Szabadság-téren** bevonultak részére ajánl előírással háti zsákot 5 koronától feljebb, gyapju-svettőre 8 koronától, gyapju-harisnyák, keztük 1 koronától, kézi táskák és kofferek, gyermek kocsik és patent székek gyári raktára. Figyelem a cégre. Fischer Áruház. 227

— **Vizmentes hadicsizmák, hadi cipők, hócipők és előírással lábszárvédők óriási nagy választékban Weinberger János kizárólagos cipőraktárában Andrassy-tér 20. szám. 201**

— **Magyar Osztrák hadi segélyzőbélyegek százát egy koronájával veszi Kerpel Izsó könyvereskedése.** Ugyan-e vég vásárolj egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— **A bevonulók figyelmét felhívjuk a Chicó ur divat üzletre, Arad, Andrassy-tér 15.** Pannónia-szállóval szemben, ahol teveszőr-svettő, alsó nadrág, takaró, harisnya, valódi dr. Jäger selyem és japán papír-alsórubák, baltzások és más hadfelszerelési cikkek legolcsóbban beszerezhetők. 161

— **Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.**

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. L. Kovácsháza. Szíves és figyelmes közlését nem használhattuk fel, mert ilyen csapatmozdulatokkal katonai tilalom miatt nem foglalkozhatunk.

Valjevó. A levelet francia címezéssel, le nem ragasztott borítékban kell postára adni. A címezésben meg kell jelölnie a címzett nevének rangját, ezrede számát és végül feltűnő helyre fel kell írni: Prisonier de guerre megjelölést. Bélyeg nem kell a levélre. Ha azonban még nem tudják, hogy melyik fogolytáborban van a keresett, akkor legjobb a levelet a Hadifoglyokat gyámoltató hivatalhoz (Budapest, IX. Ullői-ut 1.) küldeni, ahol megállapítják tartózkodási helyét és eljuttatják hozzá a levelet. Szerbiában hadifogságba esett katonáink, ha egészségesek, Máltában vagy Monastirban vannak, ha betegek, sebesültek, ápolásra szorulnak, akkor valószínűleg Nisben. Másik kérdése tekintetében a kiadóhivatal intézkedett.

Honka. A miniszteri rendelet egyelőre a budapesti, a debreceni, a kolozsvári m. kir. tudományegyetem tanácsának, a pozsonyi Erzsébet tudományegyetem jog és államtudományi kara dékánjának, a kassai, a nagyváradi, az eperjesi, a sárospataki jogakadémia dékánjának, az egri, a kecskeméti, a mármaroszigeti és a pécsi jogakadémia igazgatójának szolt és csak ezeknek az itt felsorolt intézeteknek hallgatóira vonatkozott. Lehetséges, hogy további rendelet a többi főiskolákra is kiterjeszti a kedvezményt. Amint ilyen rendelet megjelenik, közölni fogjuk. Hogy a paedagogium

utolsó évének hallgatói is megkapják-e majd ezt a kedvezményt, arról ma még nem tudunk. csupán feltehető, hogy az előbbi miniszteri rendelkezést kiterjeszti minden főiskolára.

Tíz éves előfizető. A kitűnően letett vizsgát csakugyan rendszeren az említett kinevezés követi. Természetes, hogy a tiszti, sőt tisztjelölti kinevezésnél figyelembe veszik a polgári állást és jövedelmet is.

Előre vitézek. Ha elrettentő példának ide nyomatnánk a vers egy-két szakaszát: Ön is belátná, hogy nem vers az ilyen elkoptatott frázishalmaz. Árpád és népe, ne bántsd a magyart, föl, föl vitézek, elmula már ezer éve, dicfényben szál a turulmadár: ilyeneket veresé gyurni mérenylet a hazafias lelkesedés ellen. De hogy is lehet szó közléseiről, vagy épenséggel honorálásról!

A harmadik osztályban.

Lassan kigurul az éjjeli személyvonat a keleti pályaudvar ködös üvegmenyezete alól, nagyokat ugrik a váltókon, a hosszú harmadosztályu kocsiban jobbra-balra lökődnek az emberek, míg helyet szorítanak a hatalmas kockás batyuknak, zsákoknak meg miegymásnak. Letelepednek, előkerül a szalonna, sült csirke, csémesogas, csendes morgó beszélgetés, zairszag tölti meg a levegőt. Fenn a pilog a lámpa, fakó sárge területeket rajzol ki az emberek arcán maga a éjjeli, messzebb már titokzatos a félmohály, mint egy Böcklin képen. Bagyadt unalom üli meg az utasokat. A vonat monoton zakatolása, a sercegő lámpa csendes gyerekeirés, keservesen szótól oláh nóták halk dudósága hoz álmos hangulatot a harmadik osztályba ezek közé, akik nem szoktak a tanulatásra hallgatni.

... Csend van a szakaszban, csak a kerekek dolgoznak lennt. A vonat elhagyta már a váltókat, házakat. Egyik sarokban csendes beszélgetés folyik, valaki halkán mesél: „Éjnye, az apad isenit — mondom — aztán fogom a puskát a boldogabbik végén” — hallatszik egyszerre ez a mondat töredék, eljut a fülekhez, a tanak mar föl az emberek, mindenki siet az egyik sarok felé, ahol egy fekkötött karu honvéd ül. egy kicsit beégett a mondogába, most már folytatja nagy buzgalommal, amikor a nagy hallgatóságot maga körül látja.

Ott szorongának körülötte az utasok, tokiakodnak, fészkelődnek, mindenki hallani akar. „Mondja csak vitéz ur, mondja” — hallatszik mindonfelől vitéz uram meg rom is kereti magát, hanem mondja szép rendben, úgy, ahogy következik. Először egy kis lánpalázzal küzd, (de hiszen felvette ő már a harcot e néh nagy b elterseggel is) eleinté tologatja fején a nyugtató sapkát hol fel, hol le, de aztán a sek érdekődő, benuó, csillogó szem felviljanyozza és beszél. Folyik a szó az ajkáról, áhítattal hallgatják.

Zökken a vonat, megáll egy állomáson. Megszakad a beszéd sorja, tapogat a vitéz zsebeiben, végigtapogatja mindegyiket, mikor az utasok rá kerülnek a sor, észreveszik az emberek a tapogatás okát és már három oldalról nyujtják felé a jól megtömött szivartárcát: „Tessék vitéz uram, tessék, gyujtsa rá, úgy jobban esik a beszéd.”

Néhányan lepva a kocsik ab akára néznek, ahol ott lóg a tábak: Nem dohán zó. Jóisten fujja a füstöt a vitéz, száll a finom füst a kocsi, száll, száll a tábla felé, mintha raketsintena arra: szerbusz koma. Zavartan néznek össze az utasok, egy két visszafojtott köhécseles zavarja össze a pompás füstkarikákat, mintha néhányan valamit mondani akartak volna, de azután: semmi. Visszaül az előbbi hangulat, vitéz uram hegyeset kép, bal kezével végigsimítja bajuszát (jobb keze az most a rosszabb puha pólyák melyén pihoni ki nehéz harcok fáradalmait), azután jóízűt szippant a szivarból, folytatja ahol elhagyta: „No azért, emberek, csak együtt a srinnell, aztán úgy vág a fültövön Fekete Tóth István kápiár uramat, hogy rnyit rem szót, hogy nyeák. Hát mondok a komianak, hogy” —

— Ne mondjon maga semmit, inkább togye le azt a szitart — szit hátúról, a kocsik mákik sárkából egy moyy, hántóra k s rd hang — nem látja, hogy — ehe, eho — nem dohanyzó — ehe, eho ez a kocsik.

Itaszelnak az utasok a rosszúdeji köbészőre, hogy így, így, így, most tatan csak e so a katoos, hát még a sebesült katonák. Szó szót követ, mákítüzesednek, a sebesült megéri, hogy mi le z ab-

ból. A vita hováben egyszerre csak hangos elkészredettséggel vágja oda a köhögős a többieknek. „Mi a fenét rongja az én tudómet az a nyomorult...!”

Csend lesz, nagy csend, hallani a kerekek kattogását, még a lámpa sercegését is, fenyegető, nyomasztó csend. A vonat robog az éjszakába, fekete szántóföldeken keresztül, benn a harmadik osztályban farkasszemet név egymással egy kis emberesoport, meg egy másik ember, aki most egy padhoz támaszkodik. De csak egy pillanatig tart ez a csend, aztán egy fiatal magyar menyecske szinte ledobja a padra pólyás gyermekét, akit szoptatott, felugrik a lázas, rettenetes dühtől rikacsolva kiabálja: „Hallottátok, azt mondta nyomorult, nyomorult a mi sebesült hőstünknek, engedjete oda, én vágom képen először azt a hektikást. Azt merté mondani...!”

Mindenki felugrik, öklök emelkednek a levegőbe, nagy és súlyos szavak zúdulnak arra az emberre, tolongás, láрма, kiabálás: üssétek, üssétek, dobjátok ki a nyavalyásait!

A rosszúdeji meg ott áll, sápadtan, remegve, motyog magában valamit, de nem lehet abból érteni semmit sem.

— Megfigyeltem ezt az embert és szilárd lett bennem az a meggyőződés: nem úgy gondoltam, hogy mit mond, talán egy súlyos tudóvész megutáltatta vele az életet és most, hogy a szivarfü t talán nehéz és görcsös érzéseket váltott ki belőve, keserves fájdalmában vetette oda a kritikus szót.

„Mi értünk folyik a vérük és mi egy kis szivarfüstöt ne tudjunk eltűrni?” — kiabálják minden oldalról. Nehézzen tudná magát a köhögős a fenyegető öklök simogatása elől megmenteni, ha nem volna jelen a könyvkerekekdellemnek egy pesti kávéházi esprittől áttitott utazó apostois, aki egy meress fordulattal átcsap a humor mezéjére. Az előbb még káromkodtak, most már nevetnek tele szójjal és hancosan, mert „az ur ugyancsak kifigurázta a tuperkolososi” ahogy az előbb elneveztek. Az meg lassan körülnéz, lassan kinyitja az ajtót, észrevétlenül kisompolyog, beunt vad es gyilkos humorral dolgoznak rajta, aki egy sebesülteknak — akarva, vagy talán akaratlanul? — azt mondta nyomorult.

... Nyitlik az ajtó, bevilágít a kalauz a lámpával és szól harsány hangon:

— A jegyeket kerem, akik Nagykáttán fel szállottak...

(Goldschmidt Lipót)

Uj könyvek.

* **A világháboru képes krónikájának** most jelent meg a 16. füzete. — Az új füzet képsorozatot közöl a németeknek Belgiumban folytatott téli harcairól, mélynyomásu műm-léklete pedig a coroneli tengeri harc művészi rajban való ábrázolása. A háboru történetének folytatólógos előadása során a tengeri eseményekről ad több elevenen megírt fejezetet ez a füzet. — Ingyenes mellékletképen csatolva van Jókai: „A jövő század regénye” című művének egy iva. — Fel vannak sorolva továbbá azok a rendkívül kedvezmények, melyeket a Krónika előfizetőinek és vevőinek nyujt. — Egy szám ára 24 fillér, előfizetés negyedévre 3 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Ullői-ut 18.

* **A Társaság.** Változatos, gazdag tartalma van A Társaság e heti számának is. A szövegrészben ott találjuk Sobók Zsigmondnak A gyémántfüggő című, ragyogó tóllal megírt táncjátékát, Lukács József dr.-nak A társadalom élő hitéről szóló szép cikkét, és Dobay István mindig érdekes társasági szemléjét, stb. A Társaság előfizetési ára e éez évre 18 K, felvve 10 K, negyedévre 5 K Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Ritz szálló. Muta vanyszám ingyen.

* **A modern háboru eszközei.** Rado Antal kitűnő vámalata, a „Magyar Könyvtar” egyik új füzetében, A modern háboru eszközei című alatt ismerteti a mai hadi eszközök két legfontosabbakat, ép azt a kettőt, a melyek most a legnagyobb érdeklődést keltették: a modern ti zseréget és a e geraltájáró hajókat. A rendkívül érdekes kis füve Archibald Williams nyomán Sudor Szilárd dolgozta ut és a L. Kerpel R. (Woulaner F. és fia) cég adta ki. Ára 60 fillér.

* A mi hadseregünk. Pilch Jenő, honvéd-őrnagy, kiváló katonai író tollából igen kitűnő könyvecske jelent meg Ausztria és Magyarország hadserege címmel. A jeles kis könyv világosan, okosan és vonzóan van írva s valószínűleg hiányt pótol, mert mostanáig egyáltalán nem volt irodalmunkban hasonló munka. A Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki. Radó Antal kitűnő vállalatában, A Magyar Könyvtárban. Ára 60 fillér.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1915. évi január 24-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Táncos huszárok.

Operette.

Este 7/8 órakor rendes helyárrakkal:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

Mozitündér.

Operette.

Kezdeté este 7/8 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

A borossebesi uradalomhoz tartozó gócsi

cerithium mészkőbánya

1915. évi március 1-től

haszonbérbe adandó.

Felvilágosításokat ad: **Dr. Czédi** ügyvédi irodája, Arad, vagy **Uradalmi számtartóság**, Borossebes. 116

Járványoknál
s minden
ragályos betegségnél
kipróbált óvintézkedés
Mattoni féle
Giesshübler
Savanyú víz

Bajocska N° 8.

41

* Az ezen rovat alatt közzétett nem vállalunk felelősséget.

APOLLO

SZÍNHÁZ.

Január hó 24. és 25-én
vasárnap és hétfőn.

A szezon legnagyobb
detektív szenzációja:

Turf haramiák.

kalandor történet 4 felvonásban.

Minden idők legfrappán-
sabb bűnügyi története.

Csupa grandiózus
trükk és ötlet!!!

Előadások délután fél 5, 6, fél
8, és 9 órakor kezdődnek. :-
25

Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Williamson: Az erdő fia, Krudy: 42-es mozsarak, Maim: Halál Velenczében, Lagerlöf Liljencrona otthona, Jókai: Kedves Atyafiak, Fernals: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy háború anekdotáinak, Bródy: Fehér könyv, Fáy András: Attila, Grazia Deledda: A repkény, Révész: Az Urhidai leányok, Anatol France: A Szilfák alatt, Révész: Szentől szembe, Trisztán: A csendes férj, Mann: Ronda tanár ur, Borsszem naptár 1915. évre, Ujhelyi N.: 1914. kortörténeti regény, Révész B.: Velük, értük, Lampréth G.: Beszélgetés a házasságról, Trisztán B.: A kis kávéház, Vecseyne: Keresük a boldogságot, Boros M.: A kék hattyu, Herczeg: Mikszáth almanachja 1915. évre Krudy Gy.: A vig ember bus meséje, Linnankoski J.: Dal a tűzpiros virágról, Süle A.: A világháború, Farkas I.: Mária mesél, Glyn E.: A sfinx, Mereskovszky Leonardó da Vinci, Szász Z.: Séták a függőkeriben Lux T.: Küzdelem az étellel, Hajdu M.: Gileád, Ujvári P.: Földanyánk lovagjai, Szini Gy.: Profán szerelem, Georges H.: Haladás és szegénység.

Némethen: Dreyer Max: Auf eigener Erde, Bang H.: Die Vaterlandlosen, Zobeltitz H.: Die Frau ohne Alltag, Stratz R.: Das weise Lamu, Du und ich, Skowronnek R.: Die Frau Leutnant, Ballestrem A.: Das wogende Licht, Herzog R.: Das grosse Heimweh, Gersdorf A.: Glück und Segen, Lucka E.: Tod und Leben, Lagerlöf S.: Hertha Arnes Schatz, Braun Lily: Die Liebesbriefe der Marquise, Kummer F. A.: Der grüne Götze, Rosegger P.: Die Forsterbuben, Oertzen M.: Zum Irrgang, Winslow H.: Ein weiblicher Bürgermeister, Klinkowström: Der Doktor, Dunker D.: Morsch im Kern, Rammussen E.: Schwester Ingeborg, Stratz R.: Stark wie die Mark, Watanna O.: Japanische Nachtigall, Herzog: Die Welt in Gold, Skowronnek R.: Das bischen Erde, Klinkowström: Die grosse Karriere, Foster: Droschke No. 44, Hofer C.: Der Lebende hat Recht.

Kölcsön díj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként
zelve 10 fillér.

Vidéki bérlek is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsön tárbá
is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,

vagy füzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Reményi: Mikor az est meséit kezd... Gilbert: Kino-Walzer, Zerkovitz: Ebben a mostani világban... Gerszóc: Vörös ördögök indulója, Zerkovitz: Drágán így kellett lenni!!! Heidelberg: Fekete hegyek közt... Hinterleid: A mozitündér. (Kino-Königin) Heidelberg: Csak visszajönne! Vincze: Ima (Dal a magyar zászlóról.) Zerkovitz: Megpróbáltam nálad nélkül élni...

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papír
kereskedése Aradon.

138

Vendéglőst keresek

csermői depóval kapcsolatos

Nagyvendéglőst keresek

Óvadékkal rendelkezők előnyben részesülnek.

Holländer Sámuel,
Csermő.

Anyák figyelmébe.

Legjobb norvég csukamájolaj.

Egy üveg ára **K. 1-80**

Kapható:

Wajdits György

„TURUL”

gyógyszertárban
Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.)

lítás költsége is. Figyelemre méltó az érdekelteket, hogy a felsorolt lisztfajtákat a megállapított maximális áraknál drágábban árultani tilos, kivéve, ha a liszt árusítása a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben, vagy részletek kereskedésben) történik, mikor az az eladó csak olyan árakat számíthat, amelyek a megállapított legmagasabb áraknál nem aránytalanul magasabbak.

Ki ezen tilalmat áthágja, kihágást követ el, és tizenöt napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Arad, 1915. január 20-án.

Grebn Nándor,
főkapitány.

Németország különböző hírneves orvosi egyetemlein végzett hosszabb tanulmány utján a legújabb orvosi vizsgálati és gyógyítási módokról szerzett tapasztalataival megkezdte orvosi rendeléseit.

Dr. LÁNYI I.

egyetem. orvostudor, gyermek- és ideg orvos lakásán:
ARAD, Zrinyi-utca 2. sz., II-ik kapu, br. Bohus-palota,
(szabad lifthasználat), bejárat az Apoilo mozizmellelt.

Orvosi kezelésre kerülnek: nehéz légzés, asthma, ideges fejfájások (migraine), ideges gyomor-, bél-, vesebajok, ideges szívbajok, anyagcsere betegségek, (diabetes), cukorbetegség, érelmeszesedés, idegzsabák, szaggatások, vészegénység, Szent Vitus tánc, rángatózások, idegesség, neurasthema, hysteria, ideggyengeség, izgatottság, álmatlanság, kezdődő tuberculosis, agybavizelés, gutaütés és csonttörés után visszamaradó ideg- és izomsorvadások, gyermekbetegségek.

Van szerencsénk értesíteni, hogy **HELACIT** elnevezés alatt egy új készítményt hozunk forgalomba, mely a bőrtakát (mátesser) van hivatva gyorsan és sikeresen elmulasztani.

A **HELACIT** különösen ajánlatos zsíros, fényes, izzadó arc bőrű egyéneknek, de használhatja bárki is estély, séta stb. előtt.

A **HELACIT**-ből keveset gyapottra vagy rongyra öntünk és azzal arcunkat letöröljük.

Mindenkit meg fog lepni az a csodás hatás, amelyet a **HELACIT** azon percben előidéz. Az arc olyan lesz, mintha valami lehető finomságu harmattal (a gyümölcs hamvához hasonló) volna bevonva.

Atkák pár napi használat után elmúlnak.

Ára 1 korona.

Dr. Földes és Hehs

pípereszappan- és vegyészeti gyára Aradon.

Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárban. 1224

996—1915. kh.

Hirdetmény.

Közölni teszem, hogy a nagymélt. Kereskedelemügyi m. kir. ministerium 918—1915. sz. hirdetményével Arad sz. kir. város területére megállapított és Arad sz. kir. város tanácsa által kibocsátott 488—1915. sz. hirdetménnyel közölt maximális gabonaárak alapul vételével az elől hivatkozott kereskedelemügyi ministerről rendelt 8 §-ában érintett %-os ártöbbletek hozzászámításával a közforgalom tárgyát képező lisztfajták nagybani árai következőképp alakulnak:

1. buza (tészta) liszt mm.-ként	67 korona — fillér
2. buza főző-liszt (árpavegyülékkel) mm.-ként	56 " 68 "
3. árpavegyülékű buza kenyérliszt mm.-ként	41 " 92 "
5. árpavegyülékű rozs kenyérliszt mm.-ként	41 " 06 "
6. tengerivegyülékű rozs kenyérliszt mm.-ként	38 " 63 "
7. árpavegyülékű buza és rozs " mm.-ként	48 " 32 "
8. tengeri vegyülékű buza és rozs kenyérliszt mm.-ként	46 kor. 20 fill.
9. árpaliszt mm.-ként	42 " 61 "
10. tengeri liszt mm.-ként	29 " 73 "

Ezen legmagasabb árak zsák nélküli, az átvétel helyén és készpénz fizetés mellett értendők.
A maximális árban befigyeltatik a rakodó állomáshoz való száll-

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ára 70 fillér.

Tussinal-tea

Ára 50 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Tegerit” korpa-kenőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

FOG- tőmések, aranyból, pítina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddal nélkül aranyból, pítinából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenöt éves fogtechnikai gyakorlatom, amely több mint Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönböztetve Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint assistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műsereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megtehetőek.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. TELEFON: 10-11. SZÁM. 167

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,
Tea és Rum
Jutányos áron kaphatók:
Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 4791
Máriaradnai községi
jegyző irodában egy
az adóügyekben telje-
sen jártas egyén 1200
korona évi fizetéssel
azonnal
alkalmazást
nyer.
Előjáróság.

Dearling for Gentlemen
világhírű
Szivarkahüvely
sterilizált antinikotin vattával.
Minden dobozban 120 darab.
Ujdonság!
Kapható:
ARADON
a különlegességi dohány-
tőzsdeben
Kalmár József
villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.
Ajánlja
költözők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát, Pontos és
gyors munka. 481
Raktáron tart:
villanyos csillárokat, villanyos fő-
zőedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket.

500 koronát fizetnek annak, ki
Bartilla
fogvizének hasz-
nátala mellett, üvegje 80 fill. valaha
ismét fogtáját kap, vagy a szája büzlük
Bartilla A. örökösai, (E. Winkler)
Wien X., Góthegasse 7. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, külö-
nösen Földes Kelemennél, Deák Fe-
renc-utca 11. szám. **Héts Vilmos,**
Batthyány-utca és Vojtek és Weisz.
Kérjünk mindenütt határozottan **Bartilla-**
féle fogvizet. Hamisítványok feljelle-
től jól díjaztatnak. 5791

Költözők
figyelmébe!
Villamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít 8.61
Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Biztos existenciájú
üzlethelyiség.
Csanádvármegye Földeák községében levő 30 év óta fennálló, ugy
helyben, mint a környéken legjobb hírnévnek örvendő nagy üzlet-
helyiséget és tágas lakást magában foglaló házam 1915. január
1-től bérbe adandó. Üzletalapításhoz kevés tőkével rendelkező kez-
dőknek is biztos megélhetést nyújt.
Steiner Gábor, Hódmező-Vásárhelyen

Jó anyák, gondos
szülők legjobban cselekesznek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:
Hajós-féle
Csukamájolajat
adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.
Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat
vagy bajuszt a legszebb állandó
Hajfestő fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,
a „Melogen“. Ara 2 korona.
Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,
páratlan sikerrel használják a
Ferratol Vastáplikör. 171
E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ara 1/4 literes üvegnek utasítással 3 kor.
Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 2 korona.
A fenti szeret ksp-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
árában
ARAD, Andrassy-tér 22. sz.
Alapított 1896. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

A szépségápolás titka a használandó
széplítő szerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt
Rozsnyay Serail arckenőcsö
Rozsnyay Serail krémje.
Mindekkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely krém 1 korona.
Színes arcpороk!!!
Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál csodás hatású.
Kapható: 1845
Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

KNAPP SÁNDOR

kelepfestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó-intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi üzlet: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Modern ruhafestés legújabb divatszínre, minta után. — Ruhatisztítás vegyileg, száraz úton. — Továbbá osipke- és szövet-függöny, szörme, szőnyeg, butor-szövet, kézimunkák, keztyűk stb. stb. tisztítása és festése. — Több évi külföldi gyakorlat. 4679

Zongora-

javitások és hangolások,

ugy helyben, mint vidéken pontosan eszközöltenek 4881

Ehrbar Henrik

zongorahangoló

Arad, Erzsébet-kört 34. sz. 5455

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19., v. l. em. Városi és megyei telefon 933.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern berendezés. Elemi, polgári és középiskolai előkészítés. Külön tárgyak: idegen nyelvek, festés, zongora és művészi kézimunkák.

Igazgató tulajdonos:

STERN ILONKA,
okl. tanítónő.

!! GYENGE FÉRFIAK !!
!! ÖREGEK és FIATALOK !!

kérjenek ezen baj azonnali megszüntetését tárgyaló ismertetést. 40 fillér postabélyeg csatolása mellett. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Cim 2603

„NOVA MECHANIKA 115.”
Budapest — Főposta — Flókbérlet 40.

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora telve fertőző anyagokkal, a különféle betegségeket okozó csirákkel minők a tüdővész, a merevgörcs, a lépfene, a difteria a hagymáz stb. sporái. A mindennapi érintkezésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában haza hordjuk s azzal magunkat, s családunkat megfertőztetjük. Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy az emberi körmök alatt az apró paraziták egész gyűjteménye tanyáz. Mind eme fertőzések ellen védekezhünk ha kezünket, arunkat, orrunk nyákhártyáit naponta egy-kétszer Szent Imre szappannal vagy Carboform szappannal megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,
a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknek, tanítóknak, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok, kórházak vezetőségének. El szappan olcsóságánál fogva lehetővé teszi minden embernek, hogy magát és családját fertőzések ellen megóvja. Nagyobb vételeknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és és vegyészeti gyára ARAD.

Raktárak létesítése folyamatban.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos
gyógyszertára.

Bérbeadatik

méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotájában egy tágas, diszes

üzlethelyiség

mellék helyiségeivel, a főtéren. Továbbá két szép üzlethelyiség a Zrinyi-utcában. Valamennyi helyiség központi fűtéssel van ellátva. Értekezhetni alólirott házgondnokkal

BÓDY BODOG.

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-berendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárhelyiség: Aulich L.-utca 14. Üzlethelyiség: Zrinyi-utca.
Nyári telefon 423.

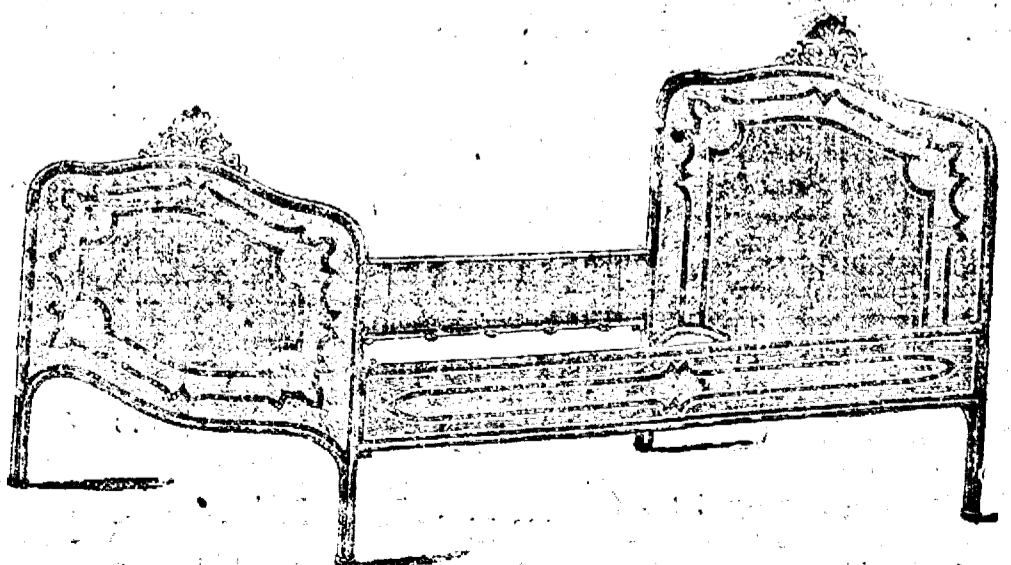
Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel: 5697

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapított 1893-ik évben.

Lakatos és fényező tanoncok felvételnek.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Intelligens

urlasszony díkrét, közepkorú ur-ember tisztességes ismerettségét keresi. Leveleket „Ideál” jelige a lap kiadó hivatalába, 876

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

egy jó megjelenésű leányt üzletemben, jobb fizetés mellett. Kaucióval bíró előnyben részesül. Cím Brandeis D. órák, József főherceg utca, 857

Deutsches

Kinderfräulein gesucht Vorstellung täglich von 2-4 Uhr. Frau Oberinspector Vas Pöltenberg utca 11. 871

Keresetek

egy assistáló kisasszony, fogorvos melle. Dr. Székely Károly. 874

Egy fiatal

fűszerkereskedő segéd avonnal felvételik. Huszárak Agostonnál, Lippa. 876

ALKALMAZÁST KERES.

Német kisasszony

gyermek mellé ajánkozik. Címeket a kiadóhivatalba ker. 862

Irodistanőnek

ajánkozik ösv. urlő, ki hason minőségben már alkalmazva volt. Cím ösv. Horváthné, Pankóta 449. szám, 862

KIADÓ LAKÁS.

Kényelmes

utcai bútorozott szoba előszobával, esetleg előtérrel kiadó. Rákóczi utca 5. I. em. ajtó 6. 870

Pöltenberg Erő-n 12. sz.

házban 8, esetleg 5 szoba, elő- és fürdőszoba május elsejére kiadó. 820

Modern

villany- és gávilágítással berendezett két szoba, fürdőszoba- és mellékhelyiségekkel álló utcai lakás május 1-től kiadó. Bővebbet Dr. Angelnál városháza. 878

Modern lakás

földszinten, mely áll 3 szoba és fürdőszobával, hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt, május hó 1-re kiadó. Ferdinánd-utca 8. sz. 860

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, május 1-re kiadó.

Kiadó!

Csinos, kényelmes két szobás kertház lakás fürdőszobával, mellékhelyiségekkel Rákóczi-utca 25 szám alatt. 837

Egy

vagy két utcai bútorozott szoba villanyvilágítás, fürdőszoba, és konyha használatra kiadó. Aulich Lajos-utca 20. I. em. 856

Belvárosban

közel eső illék. utcai 51a. számú magánház, kert, 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5488

3 4 és 5 szobás lakások

njonnán festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiségekkel, irodának is alkalmas, azonnali kiadó Hasslinger-utca 8. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 8081

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobával álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 1915. február 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

ÜZLETEK.

Ménesen

40 éve így célra használt üzlet és korcsmahelyiség bérbéve. Bővebb felvilágosítást ad Kohn H. 48 fia-cég, Ménése. 842

Egy elsőrangú

híres gyártmányú remek kivitelű, jókarban levő biliárd a hozzátartozó teljes felszereléssel együtt, jutányos áron eladó. Bővebbet: Mérnök- és építész-egyesület helyiségében Arad, Központi-szálloda. 866

INGATLAN.

Eladó szőlő.

Kovácsiban fekvő 20 katasztrális hold szőlő minden elfogadható árt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 878

Eladó ház

568 □-l telekkel bíró modern ház a Perényi-utcaiban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 284

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Teljesen új

hálószoba, ebédlő divány, szalóni tükör, ebédlő szőnyeg, több bútor darabok sürgősen, jutányosan eladó. Bővebbet Mandl Sándorné üzletében, Petőfi-utca. 872

Eladó

egy használt, de jókarban levő zongora egy kis valódi Singer varrógép és 35 kgr. libaszőr. Ösv. Háy Józsefné, Teleky u. 28 I. em. I-ső lépcső. 866

Náder Gyula és Fia

késműves és villanyszerelési üzlete Weitzer János u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyírógépek és borotvák készítése legpontosabban eszközölhetőnek. 148

Veszek

uraktól levelet férfi ruhát, téli kabátot, városi és utazó bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt bútor veszek. Bieler Ignác, Szent-Pál-u. 12. 4699

Burgonya,

kitűnő ízű, kisebb nagyobb mennyiségben, házhoz szállítva kapható Niederhauser Gyula gazdasága Arad, postafiók 168. 5260

KÜLÖNFÉLE.

Találtatott

egy aranygyűrű bírtánskövel a Baross-parkban. Kellő igazolás mellett átvehető Weitzer János „Fekete bárány” vendéglőjében, Boros Bani ter. 877

Remek

costümöket, foltokat készít Fekete Árpád, Daák Ferenc-utca 18. 368

Bármilyen

bádogos és vízvezetési munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

9-1915. Elm. sz.

Hirdetmény.

Utóbbi időben többször előfordul, hogy egyes kereskedők ezek között különösen fegyver és lőszerkereskedők, kirakatalán elleneségtől származó fegyvereket és felszerelési cikkeket állítottak ki. Mivel az eljárás úgy az üzleteladók, mint a nagyközönség körében is kétség kívül azt a hitet keltethet, hogy ezek a cikkek az üzleti forgalom tárgyai, — holott e tárgyak letelti rendelkezésre a katonai szolgálati szabályzat értelmében a katonai kincstár tart igényt.

A m. kir. belügyminister 8076 és 9059/Rés. számú rendeletei alapján felhívom mindazon kereskedőket és azokat, kiknek birtokában talált vagy egyes katonaktól beszerzett katonai ruházati és felszerelési cikkek, úgymint katonai ruhák, takarók, ácsövek, ke-

rékpár sorszáma, edény, lőszerszámok, nyergék, kézi lőfegyverek, kardok, lőszeresek, tűzvédelmi lövedékek hüvelyei stb. birtokában vannak, hogy azokat ezen hirdetmény közölteletétől számított 48 óra alatt hivatalomhoz, vagy a cs. és kir. katonai állomásparancsnoksághoz (Arad vár) szolgáltatassák be.

A fentebb felsorolt katonai felszerelési tárgyak be nem szolgáltatása az 1878. évi V. t. c. 365. §-ába ütköző vétséget állapítja meg a mindazok, kiknek birtokában ilyen cikkek találhatók, ugyan ezen törvényességek alapján szigorúan büntetve lesznek.

Arad, 1915. évi január hó 20. án.
Green
István.

Fogak

huzása, tömése, fogszorok, aranyhitek és koronák ideálisan szépen, rágasra kitűnően, készülnek 3091

Halmos

fogtechnikai termékek Asztalos Sándor-utca 10. sz. (Szabadság-tér és Asztalos Sándor-utca sark) 171

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638.

A legdivatosabb

Levélpapírok

a legcsöbb árban beszerezhetők

Jámbor Antal

papir- és írószerszertés Arad, Andrássy-tér 8. (Tabajdi-utcai oldal) Telefon szám 1022. 1231

Garai Károly,

vas- és rézbútor készítő ARADON, József főherceg-ut 11. sz. Karolina-utca sark.

Ajánlok: Vas- és rézbútorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsi-üléseket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, összeszerelhető ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórházi és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árt mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközök. 801